

EUAA/MB/2024/070

**Valdes lēmums Nr. 161
2024. gada 13. martā**

**ar ko izveido vienotu kopējās Eiropas patvēruma sistēmas operacionālās un tehniskās
piemērošanas uzraudzības mehānisma metodiku**

VALDE,

ŅEMOT VĒRĀ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/2303 (2021. gada 15. decembris) par Eiropas Savienības Patvēruma aģentūru¹ (turpmāk tekstā “EUAA regula”) un jo īpaši tās 14. panta 2. punktu un 41. panta 1. punkta x) apakšpunktu,

tā kā:

- 1) Saskaņā ar EUAA regulas 14. panta 1. punktu Aģentūra ciešā sadarbībā ar Komisiju izveido uzraudzības mehānismu, lai uzraudzītu kopējās Eiropas patvēruma sistēmas (“KEPS”) operacionālo un tehnisko piemērošanu, lai dalībvalstu patvēruma un uzņemšanas sistēmās nepieļautu vai atklātu iespējamus trūkumus un novērtētu to spēju un gatavību pārvaldīt nesamērīga spiediena situācijas ar mērķi uzlabot minēto sistēmu efektivitāti.
- 2) Saskaņā ar EUAA regulas 14. panta 2. punktu valde pēc izpilddirektora ierosinājuma un apspriežoties ar Komisiju izveido kopīgu metodiku uzraudzības mehānismam. Kopīgā metodika ietver objektīvus kritērijus, saskaņā ar kuriem tiek veikta uzraudzība, uzraudzības mehānisma metožu, procesu un rīku aprakstu, piemēram, praktiskus noteikumus apmeklējumiem uz vietas, tostarp apmeklējumiem, par kuriem paziņo īsu brīdi iepriekš, un ekspertu grupu izveidošanas noteikumus un principus.
- 3) Saskaņā ar EUAA regulas 14. panta 2. punktu ir notikusi apspriešanās ar Komisiju par uzraudzības mehānisma izveidi, izmantojot divpusējas apmaiņas un rakstiski.
- 4) 2023. gada 22. februārī tika izveidota Uzraudzības padomdevēja grupa, ko veido dalībvalstu un Komisijas pārstāvji, kā arī novērotāja statusā – Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos birojs (UNHCR), un ko koordinē Aģentūra. Tās mērķis bija sniegt tehnisko ekspertīzi, lai sagatavotu kopīgu metodiku, plaši apspriežot nodevumus rakstiski un septiņās sanāksmēs, kas tika organizētas no 2023. gada aprīļa līdz 2024. gada februārim.
- 5) Valdes tematiskā sanāksme par uzraudzību notika 2024. gada 29. februārī, kuras laikā [tika panākta vienošanās par ierosināto uzraudzības metodiku].

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2303 (2021. gada 15. decembris) par Eiropas Savienības Patvēruma aģentūru un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 439/2010 (OV L 468, 30.12.2021., 1. lpp.).

- 6) Saskaņā ar EUAA regulas 41. panta 1. punkta x) apakšpunktu valde pieņem lēmumu, ar ko nosaka vienotu uzraudzības mehānisma metodiku,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants
Uzraudzības metodika

Ar šo tiek pieņemta KEPS operacionālās un tehniskās piemērošanas uzraudzības mehānisma vienota metodika, kas pievienota šim lēmumam.

2. pants
Uzraudzības tīkls

Aģentūra izveido uzraudzības tīklu saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti šā lēmuma pielikuma 13. nodaļā, un tas aizstāj Uzraudzības padomdevēju grupu, kas tika izveidota 2023. gada 22. februārī.

3. pants
Pārredzamība

Šo lēmumu publicē Aģentūras tīmekļa vietnē.

4. pants
Stāšanās spēkā un piemērošana

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā. Šo lēmumu pārskata, lai atspoguļotu attiecīgās izmaiņas tiesību aktos un izmēģinājuma posmā gūto pieredzi.

Valletas ostā

Valdes vārdā –

Paraksts uz dokumenta

Evelina Gudzinskaitė
Valdes priekšsēdētāja

Pielikums Vienota KEPS operacionālās un tehniskās piemērošanas uzraudzības mehānisma metodika

Pielikums

Vienota KEPS operacionālās un tehniskās piemērošanas uzraudzības mehānisma metodika

Satura rādītājs

Satura rādītājs.....	4
Akronīmi un abreviatūras (saīsinājumi).....	6
Definīcijas	7
1 Ievads	9
1.1 Vispārīga informācija	9
1.2 Uzraudzības mehānisma mērķis un darbības joma	9
2 Pamatprincipi.....	12
3 Uzraudzības process	14
3.1 Uzraudzības veidi	14
3.2 Uzraudzības posmi	14
3.3 Dalībnieki, lomas un pienākumi	17
4 Objektīvie kritēriji	19
4.1 Vispārējie objektīvie kritēriji.....	19
4.2 Jomai specifiski objektīvie kritēriji	21
5 Informācijas vākšanas un analīzes sistēma	24
5.1 Galvenie informācijas vākšanas un analīzes elementi.....	24
5.2 Uzraudzības vajadzībām izmantojamie informācijas avoti	25
6 Uzraudzības mehānisma vajadzībām izmantojamie rīki	29
6.1 Dalībvalsts anketa	29
6.2 Gadījumu atlase	30
6.3 Rīki apmeklējumam uz vietas	34
7 Uzraudzības secinājumu un ieteikumu formulēšana	37
7.1 Uzraudzības ziņojums	37
7.2 Konstatējumi	38
7.3 Ieteikumi.....	39
7.4 Uzraudzības ziņojuma izplatīšanas politika.....	40
8 Uzraudzības pasākumu procesuālie aspekti.....	41
8.1 Ekspertu grupu izveides noteikumi un principi.....	41

	8.1.1 Ekspertu grupu sastāvs	41
	8.1.2 Ekspertu grupu struktūra un lielums	42
	8.1.3 Ekspertu grupas izveidošana	44
	8.1.4 Uzraudzības saraksta izveide	45
	8.1.5 Vispārējie kritēriji dalībvalstu ekspertu iekļaušanai uzraudzības sarakstā ..	45
	8.1.6 Apmācība, atlase un iecelšana ekspertu komandās	46
	8.1.7 Īstenošana	47
	8.2 Praktiskie apmeklējuma uz vietas aspekti	47
	8.2.1 Vispārīgi noteikumi apmeklējumu uz vietas organizēšanai	47
9	Īpašs ārkārtas situācijas plānošanas satvars	50
10	Īpaša sistēma <i>ad hoc</i> uzraudzībai	53
11	Uzraudzības programma: struktūra un grupēšanas kritēriji	56
	11.1 Valsts uzraudzība: dalībvalstu grupēšana	57
	11.2 Tematiskā uzraudzība: ikgadējā tematiskā uzraudzības programma	57
	11.3 <i>Ad hoc</i> uzraudzība	58
12	Personas datu aizsardzība uzraudzības mehānisma vajadzībām	59
13	Uzraudzības tīkla loma.....	60
14	Uzraudzības metodikas pārskatīšana.....	61

Akronīmi un abreviatūras (saīsinājumi)

Dalībvalstis	Eiropas Savienības dalībvalstis
Dublinas III regula	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (pārstrādātā redakcija)
ES	Eiropas Savienība
EUAA	Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra
EUAA regula	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2303 (2021. gada 15. decembris) par Eiropas Savienības Patvēruma aģentūru un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 439/2010
KEPS	Kopēja Eiropas patvēruma sistēma
Komisija	Eiropas Komisija
MAG	Uzraudzības padomdevēja grupa
Metodika	Vienota uzraudzības mehānisma metodika
MoNet	Uzraudzības tīkls
PPD (pārstrādātā redakcija)	Patvēruma procedūru direktīva — Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādātā redakcija)
PSO	Pilsoniskās sabiedrības organizācijas
RCD (pārstrādātā redakcija)	Uzņemšanas nosacījumu direktīva (pārstrādātā redakcija) — Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (pārstrādātā redakcija)
UNHCR	Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstais komisārs bēgļu jautājumos
Valsts koordinators	Valsts uzraudzības koordinators

Definīcijas

Šajā uzraudzības metodikā:

Uzraudzības metodika ir “kopīga uzraudzības mehānisma metodika, kas ietver objektīvus kritērijus, saskaņā ar kuriem tiek veikta uzraudzība, uzraudzības mehānisma metožu, procesu un rīku aprakstu, piemēram, praktiskus noteikumus apmeklējumiem uz vietas, tostarp apmeklējumiem, par kuriem paziņo īsu brīdi iepriekš, un ekspertu grupu izveidošanas noteikumus un principus” (EUAA regulas 14. panta 2. punkts).

Uzraudzības pasākums ir darbība, ko veic kā daļu no uzraudzības mehānisma un kas aptver vai nu “visu KEPS aspektu operacionālo un tehnisko piemērošanu katrā dalībvalstī [valsts uzraudzība] vai visām dalībvalstīm domātus tematiskus vai konkrētus KEPS aspektus [tematiskā uzraudzība], vai ko sāk īstenot pēc EUAA iniciatīvas vai pēc Komisijas pieprasījuma, ja pastāv nopietnas bažas par dalībvalsts patvēruma vai uzņemšanas sistēmas darbību [ad hoc uzraudzība]” (EUAA regulas 15. panta 1. punkts).

Valsts uzraudzība ir uzraudzības pasākums, kas aptver “visu KEPS aspektu operacionālo un tehnisko piemērošanu” konkrētā dalībvalstī (EUAA regulas 15. panta 1. punkta a) apakšpunkts).

Ad hoc uzraudzība ir uzraudzības pasākums, ko veic, “ja EUAA regulas 5. pantā minētā informācijas analīze par patvēruma situāciju raisa nopietnas bažas par dalībvalsts patvēruma vai uzņemšanas sistēmas darbību”, un kuru Aģentūra sāk īstenot vai nu pēc savas iniciatīvas, apspriežoties ar Komisiju, vai arī pēc Komisijas pieprasījuma (EUAA regulas 15. panta 2. punkts).

Tematiskā uzraudzība ir uzraudzības pasākums, kas “koncentrē uzmanību uz visām dalībvalstīm domātiem tematiskiem vai konkrētiem KEPS aspektiem” (EUAA regulas 15. panta 1. punkta b) apakšpunkts).

EUAA uzraudzības koordinators ir EUAA darbinieks, kas darbojas kā valsts koordinators vai tematiskās uzraudzības pasākuma koordinators.

Valsts uzraudzības koordinators ir galvenais dalībvalsts pārstāvis un viņa aizstājējs, kas koordinē uzraudzības pasākumus un darbojas kā galvenie uzraudzības tīkla kontaktpunkti.

Uzraudzības programma ir programma, kurā norādīts, “kuras dalībvalstu patvēruma un uzņemšanas sistēmas ir jāuzrauga konkrētā gadā”. Uzraudzības programma nodrošina katras dalībvalsts uzraudzību vismaz reizi piecos gados” (EUAA regulas 15. panta 1. punkts). Uzraudzības programma aptver gan valsts uzraudzību, gan tematisko uzraudzību.

Uzraudzības cikls ir piecu gadu periods, kurā vismaz vienu reizi tiek veikta valsts uzraudzība visās dalībvalstīs (EUAA regulas 15. panta 1. punkts).

Ekspertu grupa ir grupa, ko uzraudzības nolūkos izveidojis izpilddirektors un kurā “kā eksperti darbojas Aģentūras darbinieki un Komisijas un vajadzības gadījumā dalībvalstu eksperti, un novērotāja statusā – UNHCR” (EUAA regulas 47. panta 5. punkta p) apakšpunkts).

Apmeklējums uz vietas ir pārbaudāmās dalībvalsts apmeklējums, ko uzraudzības uzdevuma veikšanai veic ekspertu grupas (14. panta 5. punkts).

Īsu brīdi iepriekš paziņots apmeklējums ir apmeklējums uz vietas, ko veic *ad hoc* uzraudzības nolūkā saskaņā ar EUAA regulas 15. panta 2. punktu. "Par apmeklējumiem, par kuriem paziņo īsu brīdi iepriekš, izpilddirektors paziņo attiecīgajai dalībvalstij 72 stundas iepriekš" (EUAA regulas 14. panta 7. punkts).

Uzraudzības saraksts ir dalībvalstu ekspertu saraksts, ko uzraudzības mehānisma vajadzībām izveido un pārvalda EUAA.

1 Ievads

1.1 Vispārīga informācija

[EUAA regula](#)² paredz uzraudzības mehānisma izveidi (14. un 15. pants). Šajā sakarā EUAA valde pēc izpilddirektora priekšlikuma un apspriežoties ar Eiropas Komisiju, izstrādā vienotu uzraudzības mehānisma metodiku.

Šajā nolūkā EUAA 2022. gada novembrī uzsāka uzraudzības mehānisma izstrādi EUAA Pārejas programmas ietvaros. Lai veicinātu saskaņotu pieeju metodikas izstrādē, 2023. gada martā tika izveidota Uzraudzības padomdevēja grupa (MAG), konsultācijām par uzraudzības mehānisma tehniskajiem aspektiem. MAG, kuras sastāvā bija dalībvalstu un Eiropas Komisijas (Komisija) pārstāvji, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstais komisārs bēgļu jautājumos (UNHCR) novērotāja statusā, sniedza atsauksmes par nodevumu projektiem gan rakstiski, gan sanāksmēs, kas notika no 2023. gada aprīļa līdz 2024. gada februārim.

Metodika nosaka objektīvus kritērijus uzraudzības veikšanai, iezīmē uzraudzības mehānisma metodes, procesus un rīkus, nodrošina satvaru informācijas vākšanai un analīzei uzraudzības vajadzībām un pievēršas procesuāliem aspektiem, piemēram, pasākumiem, lai organizētu apmeklējumus uz vietas un ekspertu grupu izveidei, kā arī noteikumiem un principiem.

1.2 Uzraudzības mehānisma mērķis un darbības joma

Saskaņā ar LESD 78. pantu Savienība īsteno kopēju patvēruma, papildu aizsardzības un pagaidu aizsardzības politiku, lai varētu piešķirt attiecīgu statusu jebkuram trešās valsts pilsonim, kurš pieprasa starptautisku aizsardzību, un nodrošinātu atbilstību neizraidīšanas principam. Šai politikai jābūt saskaņā ar 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvenciju par bēgļa statusu un 1967. gada 31. janvāra Protokolu par bēgļa statusu, kā arī citiem ar to saistītiem līgumiem. Kopējās Eiropas patvēruma sistēmas (KEPS) mērķis ir izveidot kopēju aizsardzības un solidaritātes telpu ES, izveidojot taisnīgas un efektīvas patvēruma un uzņemšanas procedūras, kas balstītas uz augstiem aizsardzības standartiem, novēršot vai samazinot sekundāro pārvietošanos Savienībā un palielinot savstarpēju uzticēšanos starp dalībvalstīm.

EUAA “uzrauga KEPS operacionālo un tehnisko piemērošanu, lai palīdzētu dalībvalstīm uzlabot to patvēruma un uzņemšanas sistēmu efektivitāti” (EUAA regulas 2. panta 1. punkta q) apakšpunkts).

EUAA regula (14. panta 1. un 2. punkts) piešķir Aģentūrai pilnvaras noteikt:

uzraudzības mehānismu, lai uzraudzītu KEPS operacionālo un tehnisko piemērošanu [turpmāk “uzraudzība”], lai dalībvalstu patvēruma un uzņemšanas sistēmās nepieļautu vai atklātu iespējamus trūkumus un novērtētu to spēju un gatavību pārvaldīt nesamērīgas spiediena situācijas ar mērķi uzlabot minēto sistēmu efektivitāti.

² Eiropas Parlamenta un Padomes [Regula \(ES\) 2021/2303](#) (2021. gada 15. decembris) par Eiropas Savienības Patvēruma aģentūru un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 439/2010.

Uzraudzību veic jo īpaši attiecībā uz:

sistēmu, ar kuru nosaka dalībvalsti, kas atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanu, kura izveidota ar Regulu (ES) Nr. 604/2013, starptautiskās aizsardzības procedūrām, aizsardzības nepieciešamības noteikšanas kritēriju piemērošanu un nodrošinātās aizsardzības raksturu, tostarp attiecībā uz pamattiesību ievērošanu, bērna aizsardzības garantijām un neaizsargātā situācijā esošu personu īpašām vajadzībām;

pieejamo personālu un mutiskās un rakstiskās tulkošanas kapacitāti, kā arī spējām efektīvi apstrādāt un pārvaldīt patvēruma lietas, ieskaitot pārsūdzību izskatīšanu, neskarot tiesu neatkarību un pilnībā respektējot katras dalībvalsts tiesu iekārtu;

uzņemšanas nosacījumiem, spējām, infrastruktūru un aprīkojumu un, cik vien tas ir iespējams, – finanšu resursiem.

Ir svarīgi atzīmēt, ka KEPS noteikumu transponēšana valsts tiesību aktos neietilpst EUAA uzraudzības mehānisma darbības jomā. Komisijas kompetencē ir nodrošināt, lai transponētais tiesību akts tiktu īstenots un tiktu ievērots noteiktais(-ie) termiņš(-i). Šī atbildība gulstas tikai uz Eiropas Komisiju.

Objektīvi kritēriji

Uzraudzība tiek veikta, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, kas strukturēti saskaņā ar dažādiem KEPS noteikumiem un papildināti ar kritēriju kopumu, kas attiecas uz ārkārtas situāciju plānošanu un sagatavotību. Objektīvie kritēriji ir izklāstīti šīs metodikas [\(4\) nodaļā Objektīvie kritēriji](#).

Ģeogrāfiskā piemērošana

EUAA regula ir saistoša visām ES dalībvalstīm³, izņemot Dāniju. Saskaņā ar 63. apsvērumu Dānija nav piedalījies regulas pieņemšanā un uz to neattiecas tās piemērošana.

Sadarbību ar asociētajām valstīm, proti, Islandi, Lihtenšteinu, Norvēģiju un Šveici, nosaka nolīgumos, kas noslēgti ar Savienību saskaņā ar EUAA regulas 65. apsvērumu un 34. pantu. Šie mehānismi ietvers noteikumus par dalību Aģentūras iniciatīvās, finanšu iemaksām, dalību valdes sanāksmēs un personālu.

³ Dalībvalstis: Austrija, Beļģija, Bulgārija, Čehija, Dānija, Francija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Īrija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Kipra, Malta, Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija, Ungārija, Vācija, Zviedrija.

Stāšanās spēkā

Saskaņā ar EUAA regulas 73. pantu regulas noteikumi, kas attiecas uz uzraudzības mehānismu, stāsies spēkā 2023. gada 31. decembrī, un sākotnēji uzraudzības procesa turpmākie pasākumi aprobežosies ar konstatējumu paziņošanu attiecīgajai dalībvalstij, lai tā sniegtu savus komentārus.

Uzraudzības otrā posma stāšanās spēkā – ieskaitot ieteikumu izstrādi un iesniegšanu pieņemšanai valdē, ieteikumu nosūtīšanu Eiropas Parlamentam un Eiropas Komisijas informēšanu par ieteikumu īstenošanu, kā arī iespējamo turpmāko eskalāciju gadījumā, ja ieteikumi netiek izpildīti, – ir atkarīga no Regulas (ES) Nr. 604/2013 (Dublinas III regula) aizstāšanas. Eiropas Komisija paziņojumā EUAA ir precizējusi, ka aizstāšana ir jāsaprot kā datums, kad stājas spēkā regula, kas aizstāj Dublinas III regulu.

2 Pamatprincipi

Saskaņā ar EUAA regulu (20. apsvērums un 14. pants) EUAA uzraudzības mehānisma pamatā ir šādi principi.

Uz nākotni vērsta

Uzraudzība ir vērsta uz nākotni un preventīva, koncentrējoties uz pašreizējiem un gaidāmajiem izaicinājumiem, lai formulētu vajadzības uzlabot patvēruma un uzņemšanas sistēmu vispārējo darbību, kā arī novērtētu dalībvalstu spēju un gatavību pārvarēt nesamērīga spiediena situācijas. Uzraudzībā tiek izvērtēts, vai dalībvalstu ieviestie pasākumi atbilst mērķim, lai novērstu trūkumus un sagatavotos palielināta vai nesamērīga spiediena situācijām.

Uzraudzībā arī tiek apzināta paraugprakse, un tā tiek izplatīta visām pārējām dalībvalstīm.

Visi ieteikumi, kas izriet no konstatējumiem, ir konkrēti un reālistiski, ņemot vērā faktisko situāciju un apstākļus attiecīgajā dalībvalstī un prasības, kas izriet no KEPS, tostarp EUAA palīdzības.

Visaptveroša un atbilstīga

Uzraudzība ir “visaptveroša” (EUAA regulas 20. apsvērums). Tas aptver visus KEPS aspektus, cita starpā ņemot vērā pamattiesību ievērošanu, bērnu aizsardzības garantijas un neaizsargātā situācijā esošu personu īpašās vajadzības.

Visi novērtējumi tiek veikti, pamatojoties uz iepriekš noteiktu objektīvu kritēriju kopumu (skat. [4.nodaļu Objektīvie kritēriji](#)). Objektīvie kritēriji visaptverošā veidā aptver dažādas KEPS jomas. Uzraudzības mehānisma visaptverošajā satvarā prioritāte tiks piešķirta visiem iespējamiem trūkumiem, kam ir lielāka ietekme uz KEPS operacionālo un tehnisko piemērošanu, lai nodrošinātu konstatējumu atbilstību, galveno uzmanību pievēršot pašreizējiem un iespējamiem izaicinājumiem. Jo īpaši prioritāte tiek piešķirta to konstatējumu novērtēšanai, kuriem ir lielāka ietekme uz:

1. patvēruma un uzņemšanas sistēmu efektivitāti un lietderību valsts līmenī⁴ (individuāls, objektīvs un taisnīgs pieteikuma izvērtējums saprātīgos termiņos);
2. gatavību valsts līmenī pārvaldīt nesamērīga spiediena situācijas;
3. visas KEPS darbību saistībā ar iespējamiem trūkumiem, kas konstatēti pārbaudāmajā dalībvalstī;
4. attiecīgo personu pamattiesības, bērnu aizsardzības garantijas un neaizsargātā situācijā nonākušu personu īpašās vajadzības.

Nedrīkst iejaukties dalībvalsts kompetencē lemt par individuāliem starptautiskās aizsardzības pieteikumiem.

⁴ Visā šajā metodikā termins “valsts līmenis” ietver visus valsts organizācijas līmeņus: centrālās, federālās reģionālās un vietējās iestādes atkarībā no to attiecīgajām pilnvarām attiecībā uz KEPS īstenošanu.

Sadarbīga un pārredzama

Uzraudzību veic ciešā sadarbībā ar attiecīgo dalībvalsti un pilnīgā pārredzamībā, nodrošinot, ka dalībvalstis tiek regulāri informētas par uzraudzības darbības jomu, pasākumiem, konstatējumiem un informāciju, uz kuru balstās konstatējumi. Saskaņā ar EUAA regulas 14. panta 7. punktu dalībvalsts “sadarbojas ar Aģentūru, tostarp, veicinot apmeklējumus uz vietas, kuri tiek veikti uzraudzības nolūkā”. Tas jo īpaši nozīmē, ka uzraudzības grupai ir jānodrošina piekļuve vajadzīgajai informācijai, atbildīgajiem darbiniekiem un attiecīgajām atrašanās vietām saskaņā ar objektīviem kritērijiem. Saskaņā ar EUAA regulas 15. panta 3. punktu uzraudzības gaitā izdarītie konstatējumi tiek darīti zināmi attiecīgajai dalībvalstij, lai tā varētu sniegt piezīmes.

Objektīva un precīza

EUAA uzraudzības gaitā izdarītie konstatējumi ir balstīti uz pierādījumiem, informācija tiek ievākta sistemātiski un no dažādiem avotiem, kā noteikts metodikā. Tas nozīmē, ka saskaņā ar regulu ir jāanalizē liels daudzums kvalitatīvas un kvantitatīvas informācijas no dažādām ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu pilnīgu, līdzsvarotu un objektīvu pieeju. Informācija tiek apkopota un rūpīgi pārbaudīta saskaņā ar iepriekš noteiktiem objektīviem kritērijiem, “ņemot vērā EUAA izstrādātos operacionālos standartus, rādītājus, pamatnostādnes un paraugpraksi” (EUAA regulas 13. panta 6. punkts).

Attiecībā uz dalībvalstu sniegto informāciju pēc iespējas vairāk tiek izmantota Aģentūrā pieejamā informācija, lai izvairītos no pieprasījumu dublēšanās. Saņemtā informācija tiks apkopota, analizēta, pārbaudīta kopā ar dalībvalsti un kritiski izvērtēta saskaņā ar metodiku.

3 Uzraudzības process

Vienotā uzraudzības metodika ir strukturēta, balstoties uz vienotu vispārēju procesu, ko piemēro visu veidu uzraudzības pasākumiem, kā izklāstīts šajā dokumentā.

3.1 Uzraudzības veidi

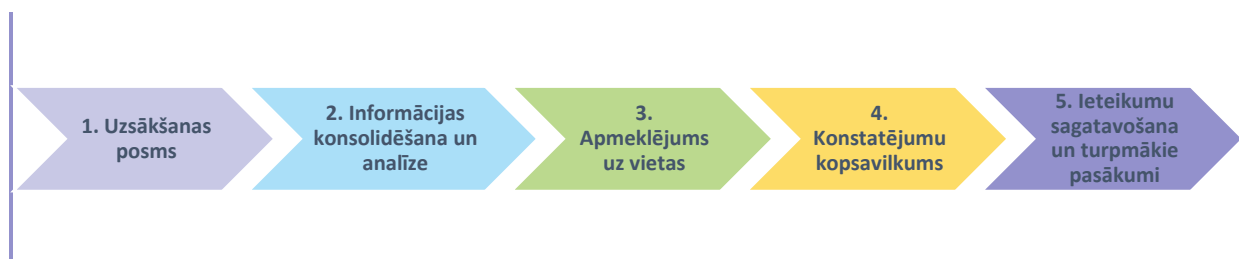
EUAA uzraudzības mehānisms ietver trīs veidu uzraudzības pasākumus, pamatojoties uz to darbības jomu:

- **Valsts uzraudzība**, kas aptver visu KEPS aspektu operacionālo un tehnisko piemērošanu konkrētā dalībvalstī (14. pants un 15. panta 1. punkta a) apakšpunkts);
- **Tematiskā uzraudzība**, kas visām dalībvalstīm domāts tematiskus vai konkrētus KEPS aspektus (22. apsvērums, 15. panta 1. punkta b) apakšpunkts);
- **Ad hoc uzraudzība**, ja 5. pantā minētā informācijas analīze par situāciju patvēruma jomā raisa nopietnas bažas par dalībvalsts patvēruma vai uzņemšanas sistēmas darbību. Šādā gadījumā Aģentūra sāk īstenot uzraudzību vai nu pēc savas iniciatīvas, apspriežoties ar Komisiju, vai arī pēc Komisijas pieprasījuma (15. panta 2. punkts).

3.2 Uzraudzības posmi

Lai nodrošinātu efektīvu plānošanu un organizāciju, katrs uzraudzības pasākums ir strukturēts piecos galvenajos posmos, kā izklāstīts turpmāk. Tematiskajai un *ad hoc* uzraudzībai var būt nepieciešams veikt pielāgojumus saskaņā ar proporcionalitātes principu.

1.attēls Uzraudzības posmi

Avots: EUAA

Uzsākšanas posms: Tiek veikti visi nepieciešamie sagatavošanās darbi, lai nodrošinātu uzraudzības pasākuma savlaicīgu organizēšanu, tostarp informācijas vākšanu un apmeklējuma uz vietas organizēšanu. Informācija tiek vākta saskaņā ar informācijas vākšanas sistēmu (skat. [5.nodalu Informācijas vākšanas un analīzes sistēma](#)). Dalībvalsts tiek informēta par uzraudzības pasākuma tvērumu un saņem oficiālu pieprasījumu iesniegt informāciju, izmantojot **dalībvalsts uzraudzības anketu** (skat. [6.1 Dalībvalsts anketa](#)) un sagatavot lietas gadījumu atlases analīzei (skat. [6.2 Gadījumu atlase](#)). Lai vēl vairāk atvieglotu anketas aizpildīšanu, EUAA pēc iespējas pievienos katram jautājumam

visu attiecīgo informāciju, ko EUAA jau ir savākusi, pilnībā ievērojot informācijas vākšanas sistēmu, kā arī avotus. Tas ļaus dalībvalstij, atbildot uz jautājumu, atsaukties uz pieejamo informāciju, vai nu papildinot, labojot vai atjauninot informāciju, vai apstiprinot informācijas derīgumu. Attiecīgā informācija tiek apkopota no visām ieinteresētajām personām.

Tiek veikti sagatavošanās darbi, lai izveidotu ekspertu grupu (skat. 8.1 Ekspertu grupu izveides noteikumi un principi).

Informācijas konsolidācija un analīze: visa saņemtā informācija tiek konsolidēta un analizēta, ņemot vērā apmeklējuma uz vietas organizēšanu (skat. 5. nodaļu Informācijas vākšanas un analīzes sistēma). Ar dalībvalsti apspriežas par apmeklējuma uz vietas darba kārtības projektu. Tīks organizēta sagatavošanās sanāksme turpmākai viedokļu apmaiņai par praktiskajiem aspektiem saistībā ar apmeklējumu uz vietas.

Apmeklējums uz vietas: Aģentūra uzraudzības nolūkos var veikt apmeklējumus uz vietas. Aģentūra veic apmeklējumus, par kuriem paziņo īsu brīdi iepriekš, tikai 15. panta 2. punkta nolūkos. Apmeklējuma uz vietas laikā ekspertu grupa novērtē KEPS operacionālo un tehnisko piemērošanu attiecīgajā dalībvalstī, pamatojoties uz sistemātisku attiecīgās informācijas vākšanu un rūpīgu analīzi (skat. 8.2. Praktiskie apmeklējuma uz vietas aspekti). Vidējais apmeklējuma uz vietas ilgums var svārstīties no vienas līdz desmit darba dienām atkarībā no uzraudzības pasākuma apjoma. Dalībvalsts sadarbojas ar aģentūru un atbalsta ekspertu grupu tās pilnvaru ietvaros, lai novērtētu procesus un darbības uzraugamajās jomās saskaņā ar EUAA regulu.

Konstatējumu pabeigšana Izpilddirektors uzraudzības gaitā izdarītos konstatējumus nosūta dalībvalstij, lai tā varētu sniegt komentārus, tostarp attiecīgā gadījumā norādes par tās vajadzībām (skat. 7.2. Konstatējumi).

Ieteikumu sagatavošana un turpmākie pasākumi (pēc aktivizēšanas): Izpilddirektors, pamatojoties uz konstatējumiem un ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts komentārus, kā arī apspriežoties ar Komisiju, izstrādā ieteikumu projektu. Izpilddirektors nosūta ieteikumu projektu attiecīgajai dalībvalstij, lai tā varētu sniegt komentārus (skat. 7.3. Ieteikumi).

2.attēls Uzraudzības posmi un laika grafiks

	1. Uzsākšanas posms	2. Informācijas konsolidēšana un sākotnējais novērtējums	3. Apmeklējums uz vietas – novērtējums	4. Konstatējumu pabeigšana	5. Ieteikumu sagatavošana un turpmākie pasākumi
Izpildes laiks	0 – 3. mēnesis	3. – 5,5 mēnesis	5,5. – 6. mēnesis	6. – 7,5. mēnesis	7,5. – 9. mēnesis
Apraksts	Tiek veikti visi nepieciešamās sagatavošanās darbības, lai nodrošinātu savlaicīgu uzraudzības pasākuma organizēšanu, kā arī informācijas vākšanu no visām ieinteresētajām personām. Oficiālais pieprasījums tiek nosūtīts dalībvalstij.	Informācijas tiek konsolidēta. Tiek identificēti trūkumi un veikta analīze, lai ekspertu grupām sniegtu strukturētu informāciju. Tiek rīkota sagatavošanās sanāksme ar attiecīgo dalībvalsti.	Ekspertu grupa attiecīgā gadījumā veic apmeklējumu uz vietas un veic attiecīgu novērtējumu.	Izpildedirektors nosūta uzraudzības konstatējumus nosūta attiecīgajai dalībvalstij komentāru sniegšanai. Ziņojums ir pabeigts.	Ieteikumi ir izstrādāti un pabeigti saskaņā ar 15. pantu.

Avots: EUAA

3.3 Dalībnieki, lomas un pienākumi

EUAA regulā ir noteiktas visu ieinteresēto personu lomas un pienākumi attiecībā uz uzraudzības mehānismu.

EUAA

Dažādās tiesību normas nosaka **EUAA izpilddirektora** pienākumus. Izpilddirektors izveido ekspertu grupas, lai veiktu uzraudzību, saskaņā ar 15. panta 2. punktu uzsāk uzraudzības pasākumu, un iesniedz konstatējumus un ieteikumu projektus attiecīgajai dalībvalstij un pēc tam valdei (47. panta 5. punkta p) līdz r) apakšpunkts). Izpilddirektors pietiekami savlaicīgi informē attiecīgās dalībvalstis par jebkuru šādu apmeklējumu. Par apmeklējumiem, par kuriem paziņo īsu brīdi iepriekš, izpilddirektors paziņo attiecīgajai dalībvalstij 72 stundas iepriekš (14. panta 7. punkts).

Aģentūra pārrauga uzraudzības procesu un turpmākās darbības. Aģentūrā attiecīgo uzdevumu veikšanai ir izveidota īpaša nodaļa (**Uzraudzības nodaļa**).

Dalībvalstīs tiks izvietoti EUAA **sadarbības koordinatori**. EUAA regulā ir noteikts, ka **sadarbības koordinatori** regulāri sniedz ziņojumus izpilddirektoram par situāciju patvēruma jomā attiecīgajā dalībvalstī un tās spēju efektīvi pārvaldīt savas patvēruma un uzņemšanas sistēmas. Ja sadarbības koordinators ziņojumos izpilddirektoram ir izteiktas bažas par vienu vai vairākiem aspektiem, kas ir būtiski attiecīgajai dalībvalstij, šos ziņojumus ņem vērā uzraudzības mehānisma vajadzībām un nosūta attiecīgajai dalībvalstij (7. panta 4. punkts).

EUAA valde pēc izpilddirektora priekšlikuma un apspriežoties ar Komisiju izveido vienotu uzraudzības mehānisma metodiku (14. panta 1. punkts), programmu (15. panta 1. punkts) un pēc uzraudzības pasākuma — ieteikumus (15. panta 4. punkts).

Eiropas Komisija

Komisija cieši sadarbojas ar EUAA uzraudzības mehānisma izveidē (14. panta 1. punkts). Cita starpā Komisija piedalās ekspertu grupā (47. panta 5. punkta p) apakšpunkts), un Aģentūra ar to apspriežas par metodiku, programmu un ieteikumu projektu izstrādi. “Ja 5. punktā minētā informācijas analīze par patvēruma situāciju raisa nopietnas bažas par dalībvalsts patvēruma vai uzņemšanas sistēmas darbību, Aģentūra sāk īstenot uzraudzību vai nu pēc savas iniciatīvas, apspriežoties ar Komisiju, vai arī pēc Komisijas pieprasījuma.” (15. panta 2. punkts) Ja dalībvalsts neīsteno pasākumus, kas izklāstīti Aģentūras ieteikumos, Komisija ir atbildīga par turpmākiem pasākumiem (15. panta 5.–7. punkts).

Dalībvalstis

Uzraudzības metodika ir balstīta uz EUAA un ES dalībvalstu saskaņotu pieeju. Dalībvalstis pēc Aģentūras pieprasījuma sniedz tai informāciju par tiem KEPS aspektiem, uz kuriem attiecas uzraudzības mehānisms, kā arī par to ārkārtas situācijās plānotajiem pasākumiem, kas ir veicami, lai mazinātu iespējamu nesamērīgu spiedienu uz to patvēruma vai uzņemšanas sistēmām (14. panta 6. punkts).

Regulā ir paredzēts, ka dalībvalstu eksperti vajadzības gadījumā piedalās ekspertu grupās (47. panta 5. punkta p) apakšpunkts).

Dalībvalstis sadarbojas ar Aģentūru, tostarp, veicinot apmeklējumus uz vietas, kuri tiek veikti uzraudzības nolūkā. Dalībvalstis iesniedz komentārus par konstatējumiem un ieteikumiem.

Pēc metodikas pieņemšanas tiks izveidots **uzraudzības tīkls (MoNet)**, kurā darbosies valstu uzraudzības koordinatori (skat. [13. Uzraudzības tīkla loma](#)).

Valsts uzraudzības koordinators (turpmāk tekstā — “valsts koordinators”) darbojas kā dalībvalsts koordinators un galvenais uzraudzības kontaktpunkts attiecībā uz informācijas vākšanu, saziņu ar valsts iestādēm un īstenošanas partneriem, kā arī konstatējumu un ieteikumu izpildes pēcpārbaudi. Valsts koordinators sadarbojas ar EUAA, apmeklējuma uz vietas organizēšanā, vajadzības gadījumā sazinās ar attiecīgajām iestādēm un/vai organizācijām, lai identificētu attiecīgos darbiniekus, nodrošinātu piekļuvi telpām un citām apmeklējuma darba kārtībā norādītajām vietām un atvieglo visus praktiskos pasākumus (skat. [8.2. Praktiskie apmeklējuma uz vietas aspekti](#)). Valsts koordinators var pavadīt ekspertu grupu. Valsts koordinators piedalās sanāsmēs ar valsts iestādēm. Dalībvalsts var iecelt valsts koordinators aizstājēju.

UNHCR

Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstais komisārs bēgļu jautājumos (**UNHCR**) piedalās uzraudzības grupā novērotāja statusā (24. apsvērums). **UNHCR** ir arī skaidri minēts kā informācijas avots saistībā ar informācijas vākšanu uzraudzības mehānisma vajadzībām (14. panta 4. punkts).

4 Objektīvie kritēriji

EUAA veic uzraudzību pēc objektīviem kritērijiem, kas norāda katra KEPS aspekta operacionālās un tehniskās piemērošanas **sagaidāmos rezultātus**, ņemot vērā EUAA uzraudzības mehānisma vispārējos mērķus.

Objektīvie kritēriji ir strukturēti saskaņā ar dažādiem KEPS noteikumiem un ir papildināti ar kritēriju kopumu, kas saistīts ar ārkārtas situāciju plānošanu un sagatavotību. Tie ietver visaptverošus kritērijus, kas attiecas uz visām KEPS jomām (uzņemšanas sistēma, patvēruma procedūra un Dublinas procedūra, tostarp, pilnībā ievērojot tiesu neatkarību, pārsūdzības procedūras) un ārkārtas situāciju plānošanu un sagatavotību, kā arī trīs jomu specifisku kritēriju kopumus.

Objektīvie kritēriji ir formulēti **makro līmenī**, jo īpaši, lai ņemtu vērā valstu sistēmu īpatnības un kontekstu un sniegtu dalībvalstīm pārskatu par to, **kādi operacionālie procesi** tiks uzraudzīti. Objektīvie kritēriji ir jālasa kopā ar KEPS juridiskajām normām, un neskaidrību gadījumā vienmēr noteicošais būs KEPS juridiskais teksts un tā sniegtā Eiropas Kopienas Tiesas interpretācija. Visi objektīvie kritēriji tiks novērtēti, ņemot vērā **pamattiesību** ievērošanu, tostarp nediskrimināciju, privātās un ģimenes dzīves ievērošanu un bērna aizsardzību, kā arī bērna interešu ievērošanu.

KEPS juridisku izmaiņu gadījumā EUAA valdei var būt nepieciešams pārskatīt objektīvos kritērijus.

Objektīvie kritēriji ir sagrupēti pa attiecīgajām tematiskajām jomām un tiem ir piešķirts attiecīgs kods.

4.1 Vispārējie objektīvie kritēriji

Pirmie divi objektīvu kritēriju kopumi ir **visaptveroši**: tie attiecas uz visām KEPS jomām un tiks piemēroti transversāli visos procesos.

Institucionālā struktūra

- OVR1. Dalībvalstis ir izveidojušas funkcionējošas patvēruma un uzņemšanas sistēmas, tostarp **administratīvās struktūras un procesus**, kas paredzēti, lai nodrošinātu objektīvu kritēriju konsekvētu un uzticamu izpildi, tostarp attiecīgus norādījumus, pārraudzības mehānismus un efektīvus kvalitātes nodrošināšanas mehānismus.
- OVR2. Patvēruma un uzņemšanas **procesu tiek organizēti efektīvi**, novēršot liekus vai dublētus centienus, optimizējot esošo speciālo zināšanu un resursu izmantošanu, līdz minimumam samazinot pārslogojumu, izmantojot funkcionālu lietu pārvaldības sistēmu un pienācīgi izmantojot digitālos atbalsta rīkus, lai nodrošinātu, ka procesi reaģē uz mainīgajiem apstākļiem un ka tos var palielināt pieaugoša pieplūduma laikā.
- OVR3. Visā patvēruma procedūrā, tostarp pārsūdzības posmā, un uzņemšanas sistēmā ir pieejama pietiekama un atbilstoša **personāla kapacitāte**, lai efektīvi izskatītu un pārvaldītu lietas un nodrošinātu atbilstošus uzņemšanas apstākļus, skaidri aprakstot uzdevumus un pienākumus, pasākumus personāla labklājības veicināšanai un efektīvus procesus, lai atklātu visas iespējamās vājās vietas vai kapacitātes trūkumu.

- OVR4. Iestāžu vai struktūru darbiniekiem, kas ir atbildīgi par viena vai vairāku KEPS aspektu īstenošanu, ir **vajadzīgās speciālās zināšanas**, kas attiecas uz viņu pienākumiem/uzdevumiem un funkcijām, tostarp nodrošinot nepieciešamo un atbilstošu apmācību un profesionālo attīstību, kas attiecīgā gadījumā izstrādāta, pamatojoties uz Eiropas patvēruma programmu un pienācīgu uzmanību pievēršot pamattiesībām, īpašām procesuālajām un uzņemšanas vajadzībām un bērna interesēm.
- OVR5. Patvēruma un uzņemšanas sistēmas tiek organizētas un īstenotas, pilnībā ievērojot **konfidencialitātes** principu, kā noteikts valsts tiesību aktos, un saskaņā ar attiecīgajiem datu aizsardzības tiesību aktiem.
- OVR6. Visā patvēruma procedūras un uzņemšanas procesu laikā tiek efektīvi identificēti neaizsargātā situācijā esoši pieteikuma iesniedzēji, kvalificēti un apmācīti darbinieki savlaicīgi novērtē viņu **īpašās procesuālās un uzņemšanas vajadzības** un savlaicīgi reaģē uz tām, lai neaizsargātā situācijā esošie pieteikuma iesniedzēji varētu pilnībā izmantot savas tiesības un pildīt savus pienākumus saskaņā ar KEPS.
- OVR7. **Nepavadītiem bērniem** savlaicīgi un attiecīgā gadījumā pirms personiskās intervijas nodrošina pienācīgi kvalificētu pārstāvi, kas pārstāv un palīdz bērnam patvēruma procedūrā un uzņemšanas sistēmā saskaņā ar viņa interesēm. Uzņemšanas nosacījumu nodrošināšanu un starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu veic personāls, kam ir nepieciešamās zināšanas par bērnu īpašajām procesuālajām un uzņemšanas vajadzībām un primāri tiek ņemtas vērā bērna intereses.
- OVR8. Visos attiecīgajos patvēruma procedūras posmos un saistībā ar uzņemšanas sistēmu pieteikuma iesniedzējs savlaicīgi saņem nepieciešamo **informāciju** par procedūrām un savām tiesībām un pienākumiem. Informāciju sniedz rakstiski un, ja nepieciešams, mutiski, valodā, kuru pieteikuma iesniedzējs saprot vai kuru ir pamatoti uzskatīt, ka viņš saprot, un tā ir pielāgota pieteikuma iesniedzēja īpašajām procesuālajām un uzņemšanas vajadzībām.
- OVR9. Pieteikuma iesniedzēju piekļuvi **efektīviem tiesību aizsardzības līdzekļiem**, *inter alia*, pret lēmumu par starptautiskās aizsardzības pieteikumu, tostarp lēmumu par starptautiskās aizsardzības atsaukšanu vai atteikumu atsākt izskatīšanu, lēmumu par pārsūtīšanu saskaņā ar Dublīnas regulu, lēmumu par uzņemšanas tiesību atteikumu, samazināšanu vai izbeigšanu un lēmumiem par pieteikuma iesniedzēju aizturēšanu, nodrošina darot pieteikuma iesniedzējam pieejamu nepieciešamo juridisko un procesuālo informāciju par pārsūdzības procedūru, piekļuvi juridiskajai palīdzībai un pārstāvībai, kā arī savlaicīgām pārsūdzības procedūrām.

Spēja un gatavība pārvaldīt nesamērīga spiediena situācijas

- COP1. **Ārkārtas situācijas plānos**, kas aptver patvēruma un uzņemšanas sistēmas, ir norādīti dažādi nesamērīga spiediena scenāriji. Katram atšķirīgajam scenārijam tie identificē agrīnās brīdināšanas izraisītājnotikumus, reaģēšanas stratēģijas nodrošināšanu un veicamo pasākumu kopumu, attiecīgos atbildīgos dalībniekus un termiņus, jo īpaši pasākumus, kas ļauj ātri novērtēt vajadzības, un atbilstošu darbinieku un resursu ātru izvietojumu.
- COP2. **Vietējā, reģionālā vai centrālā valsts līmenī ir izveidots pārraudzības mehānisms**, kas ļauj agrīni brīdināt un savlaicīgi aktivizēt attiecīgos ārkārtas situācijas plāna pasākumus, ar skaidri noteiktām lomām un pienākumiem attiecībā uz datu vākšanu un novērtēšanu un konstatējumu nodošanu attiecīgajām ieinteresētajām personām.
- COP3. Ārkārtas situācijas plānus zina un atbalsta visi atbildīgie migrācijas pārvaldības ķēdes dalībnieki, tie ietver **skaidru lēmumu pieņemšanas un koordinācijas mehānismu** starp visām attiecīgajām iekšējām un ārējām ieinteresētajām personām, un tie tiek regulāri izvērtēti un atjaunināti.
- COP4. **Ir ieviesti mehānismi uzņemšanas kapacitātes palielināšanai**, tostarp operacionālās procedūras papildu uzņemšanas kapacitātes izveidošanai, lai pieteikuma iesniedzējus ātri izmitinātu piemērotos uzņemšanas apstākļos.
- COP5. Ir ieviesti drošības pasākumi, lai nodrošinātu, ka nesamērīga spiediena situācijās tiek apzinātas un novērtētas arī **īpašas procesuālās un uzņemšanas vajadzības**, kā arī uz tām tiek reaģēts.

4.2 Jomai specifiski objektīvie kritēriji

Jomai specifiski kritēriji attiecas uz konkrētām KEPS jomām:

Patvēruma procedūra

- ASY1. Personām, kas vēlas iesniegt patvēruma pieteikumu, ir efektīva un savlaicīga **piekļuve patvēruma** procedūrai, tostarp visu starptautiskās aizsardzības pieteikumu ātrai un pilnīgai reģistrācijai, ko vajadzības gadījumā papildina ar informācijas sniegšanu, piekļuvi konsultācijām, nepieciešamo mutisko tulkošanu un tāda dokumenta izsniegšanu, kas apliecina pieteikuma iesniedzēju statusu.
- ASY2. **Pieteikuma iesniedzēju identitāti**, ja iespējams, efektīvi pārbauda, ieskaitot viņu valstspiederību vai bezvalstniecību, ņemot vērā atšķirīgās situācijas izcelsmes valstīs un iespējamo identifikācijas dokumentu trūkumu.
- ASY3. Pieteikuma iesniedzējiem tiek piedāvāta reāla iespēja pamatot savu prasību **personiskā intervijā** valodā, ko pieteikuma iesniedzējs saprot, un kas tiek veikta, pilnībā ievērojot konfidencialitātes principu, izmantojot piemērotas intervijas metodes, un kuras noslēgumā tiek sniegts pilnīgs, uzticams un uz faktiem balstīts intervijas ziņojums vai protokols.
- ASY4. **Intervijas ar bērniem** notiek bērnam piemērotā veidā, pirmām kārtām ņemot vērā bērna intereses.

- ASY5. Amatspersonām, kas ir atbildīgas par starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanu, ir pieejama attiecīga, uzticama un atjaunināta **informācija par izcelsmes valsti un ekspertu konsultācijas**, tostarp par psiholoģiskiem un medicīniskiem jautājumiem, kā arī par jautājumiem, kas saistīti ar īpašām procesuālajām garantijām.
- ASY6. Pārbaude tiek pabeigta ar **pamatotu lēmumu** vai pozitīva lēmuma gadījumā — ar pamatotu atzinumu, kas balstīts uz pienācīgu pierādījumu izvērtējumu un visu pieņemto būtisko faktu riska izvērtējumu, kā arī pamatotu juridisku vērtējumu, ņemot vērā pieteikuma iesniedzēja individuālos apstākļus, situāciju izcelsmes valstī vai drošā trešā valstī lēmuma pieņemšanas laikā un attiecīgo EUAA kopīgo analīzi un norādījumus.
- ASY7. Attiecīgā gadījumā tiek veikta pietiekama **izslēgšanas apsvērumu** izpēte un izvērtēšana, ko atbalsta efektīva sadarbība ar tiesībaizsardzības iestādēm, pienācīgi ņemot vērā patvēruma procedūras konfidencialitāti.
- ASY8. Pārbaude tiek pabeigta savlaicīgi, pieņemot lēmumu, par kuru ir pienācīgi paziņots.
- ASY9. **Pieņemamības procedūras, paātrinātas procedūras un/vai robežprocedūras** attiecīgā gadījumā tiek efektīvi īstenotas paredzētajos termiņos, pilnībā ievērojot procesuālās garantijas, tostarp nodrošinot piemērotas vietas un telpas.
- ASY10. Ja rodas norādes par iemesliem **pārskatīt starptautiskās aizsardzības statusa pamatotību**, tās tiek efektīvi identificētas un izvērtētas, ievērojot saņēmēju procesuālās garantijas.

Uzņemšanas nosacījumi

- REC1. Pieteikuma iesniedzējiem vai nu natūrā, vai finansiālu pabalstu veidā, vai vaučeros, vai visu trīs kombinācijas, ir piekļuve pietiekamam un piemērotam **mājoklim, pārtikai un apģērbam un citām būtiskām nepārtikas precēm**, pienācīgi ņemot vērā viņu, tostarp bērnu, īpašās vajadzības.
- REC2. **Uzņemšanas vietu piešķiršana** pieteikuma iesniedzējiem tiek veikta bez liekas kavēšanās, ņemot vērā pieteikuma iesniedzēja individuālos apstākļus, ģimenes vienotības principa ievērošanu un bērna intereses.
- REC3. Uzņemšanas telpas nodrošina pieteikuma iesniedzējiem **atbilstošu dzīves līmeni**, attiecīgā gadījumā ņemot vērā viņu īpašās uzņemšanas vajadzības, tostarp pietiekamu telpu, vietu bērniem rotaļām un atbilstošus sanitāros apstākļus, kā arī privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību un pārvietošanās brīvību.
- REC4. Kompetentās iestādes atvieglo pieteikuma iesniedzējiem piekļuvi **būtiskām tiesībām un pakalpojumiem**, tostarp izglītībai, piekļuvei darba tirgum (ja ir attiecīgas tiesības) un nepieciešamajai veselības aprūpei.
- REC5. Uzņemšanas zonas tiek **pārvaldītas efektīvi**, tostarp nodrošinot iekšējās kārtības noteikumus, darbinieku rīcības kodeksu un funkcionālu sūdzību izskatīšanas mehānismu.
- REC6. Uzņemšanas iestādes turpina **pārraudzīt** nodrošināto uzņemšanas apstākļu līmeni un nodrošina, ka vajadzības gadījumā tiek veikti efektīvi turpmāki pasākumi.
- REC7. **Ir pieejama pietiekama kapacitāte**, infrastruktūra, aprīkojums un finanšu resursi, lai nodrošinātu, ka visiem pieteikuma iesniedzējiem tiek nodrošināts nepieciešamais uzņemšanas apstākļu līmenis.

- REC8. Ir ieviesti **pienācīgi drošības pasākumi** pieteikuma iesniedzējiem un darbiniekiem uzņemšanas telpās, tostarp efektīva kritisku incidentu pārvaldība, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm, bērniem un personām, kurām var pastāvēt drošības riski viņu īpašās izcelsmes vai profila dēļ.
- REC9. Pieteikuma iesniedzējiem ir pieejamas **juridiskās un vajadzības gadījumā psihosociālas veselības konsultācijas**.
- REC10. Jebkāda **uzņemšanas materiālo apstākļu pazemināšana** zem Uzņemšanas nosacījumu direktīvas (pārstrādātā redakcija) standartiem tiek veikta izņēmuma kārtā, pienācīgi pamatota, dokumentēta un īstenota pēc iespējas īsāku laiku, un tā jebkurā gadījumā nodrošina pamatvajadzības.
- REC11. Lēmumi par **uzņemšanas materiālo apstākļu samazināšanu vai atcelšanu** ir ārkārtēji, pienācīgi pamatoti, samērīgi mērķim un pieņemti, pilnībā ievērojot procesuālās garantijas.
- REC12. Jebkāda **aizturēšana** tiek veikta, ja nepieciešams, kā galējais līdzeklis, vajadzības gadījumā izmantojot alternatīvas aizturēšanai. Lēmumi par aizturēšanu ir balstīti uz individuālu izvērtējumu, tikai saskaņā ar Uzņemšanas nosacījumu direktīvu (pārstrādātā redakcija), ievērojot procesuālās garantijas, ņemot vērā neaizsargātā situācijā nonākušu personu, īpaši bērnu, īpašās vajadzības. Aizturēšana notiek, pilnībā ievērojot aizturēšanas nosacījumus.

Par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīgās dalībvalsts noteikšana

- DUB1. **Iespējamās Dublinas lietas tiek efektīvi identificētas**, izmantojot savlaicīgu pirkstu nospiedumu noņemšanu un pārsūtīšanu uz *Eurodac*, pilnībā ievērojot personas datu aizsardzību un atjauninot *Eurodac* pēc starptautiskās aizsardzības piešķiršanas, pārsūtīšanas, izraidīšanas no teritorijas un pēc diskrecionārās klauzulas piemērošanas.
- DUB2. Dublinas procedūras nodrošina attiecīgajām personām efektīvu iespēju sniegt attiecīgu informāciju, ieskaitot par ģimenes attiecībām un atkarību, tostarp izmantojot **personisku intervju**, ja vien nav piemērojams kāds no bezdarbības iemesliem, kas tiek veikta valodā, kuru persona saprot vai kuru ir pamats uzskatīt, ka tā saprot, un kurā tā spēj sazināties.
- DUB3. **Visā Dublinas procedūras laikā tiek nodrošināta ģimenes vienotība**, un jo īpaši tiek veikti atbilstīgi pasākumi, lai identificētu nepavadītu bērnu ģimenes locekļus citās dalībvalstīs, lai viņus atkalapvienotu saskaņā ar procesuālajām garantijām un ievērojot bērna intereses.
- DUB4. Lai noteiktu atbildīgo dalībvalsti, tiek veikts **pilnīgs novērtējums**, ņemot vērā visu pieejamo informāciju un iesniegtos pierādījumus, kā arī pieteikuma iesniedzēja personīgos apstākļus un iespējamo necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās risku atbildīgajā dalībvalstī.
- DUB5. Ir ieviesta lietu pārvaldības sistēma, kas ļauj efektīvi apstrādāt atbildības uzņemšanās, atpakaļuzņemšanas un informācijas pieprasījumus, atbildes un paziņojumus, tostarp veikt pārbaudes procesā piemērojamo termiņu **pārraudzību un efektīvu pēcpārbaudi**.
- DUB6. Pārsūtīšana uz dalībvalsti un no tās tiek efektīvi īstenota. Ir piešķirts pietiekams skaits pienācīgi apmācītu darbinieku pārsūtīšanas saskaņā ar Dublinas III regulu sagatavošanai un organizēšanai, kā arī **atbilstošas spējas lidostās un robežšķērsošanas punktos**, lai nodrošinātu pārsūtīšanas saskaņā ar Dublinas III regulu efektīvu īstenošanu.

5 Informācijas vākšanas un analīzes sistēma

Informācijas vākšanas un analīzes darbības joma uzraudzības nolūkos aptver visus KEPS operacionālās un tehniskās piemērošanas aspektus, kā noteikts objektīvajos kritērijos (skat. (4).[nodalu](#) — [Objektīvie kritēriji](#)), lai nodrošinātu pilnīgu, līdzsvarotu un objektīvu pieeju⁵.

5.1 Galvenie informācijas vākšanas un analīzes elementi

Informācijas vākšana un analīze ir katras uzraudzības darbības pamatā.

Lai nodrošinātu visaptverošu un uzticamu informācijas vākšanas procesu, ir nepieciešama **skaidrs un visaptverošs** attiecīgo dalībnieku un organizāciju kartējums valsts līmenī. Šajā nolūkā EUAA ņems vērā notiekošo darbu, piemēram, pamatojoties uz EUAA tematiskajiem tīkliem, sadarbības koordinatoriem (skatīt iepriekš [3.3 Dalībnieki, lomas un pienākumi](#)), EUAA pamattiesību amatpersonu, situācijas apzināšanos, apmācību un operatīvajām darbībām u. c. Vajadzības gadījumā EUAA var apspriesties ar dalībvalstīm, lai identificētu attiecīgās ieinteresētās personas.

Turklāt EUAA veidos un uzturēs kontaktus ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, kas ir būtiskas uzraudzības mehānisma efektīvai īstenošanai, proti, valstu iestādēm un institūcijām, kā arī attiecīgajām starpvaldību organizācijām vai struktūrām, kas darbojas šajā jomā.

Informācijas vākšanai uzraudzības nolūkos jābūt **mērķtiecīgai, konkrētai, aktuālai un savlaicīgai**, pamatojoties uz konkrētiem termiņiem. Šajā nolūkā EUAA pirms katra uzraudzības pasākuma informēs attiecīgo dalībvalsti, kā arī citas ieinteresētās personas par paredzamo informācijas vākšanas procesu, tvērumu, veidnēm un termiņiem.

EUAA rūpīgi izskata, salīdzina un pārbauda visu ieinteresēto personu apkopoto informāciju. Informācijas vākšanas laikā **visa informācija tiek izvērtēta un novērtēta** pēc tās:

- Objektivitātes,
- Nozīmības,
- Konsekvences, pareizības un precizitātes,
- Derīguma un kvalitātes, veicot informācijas salīdzināšanu, apstiprināšanu un līdzsvarošanu ar informāciju no citiem avotiem,

lai nodrošinātu jebkādas turpmākās analīzes un konstatējumu vispusību.

Uzraudzības nolūkos savāktā informācija var ietvert kvalitatīvus un kvantitatīvus datus, tiesu praksi, kā arī atsevišķu lietu izlasi, lai veiktu gadījumu atlasi – neskarot dalībvalsts kompetenci attiecībā uz individuālu lēmumu pieņemšanas procesu (skatīt analītiski [\(6.2 Gadījumu atlase\)](#)). Lai vēl vairāk atvieglotu anketas aizpildīšanu, EUAA katram jautājumam, cik vien iespējams, pievienos visu attiecīgo informāciju, ko Aģentūra jau ir savākusi, pilnībā ievērojot informācijas vākšanas sistēmu, kā arī avotus.

⁵ Skat. arī ES Ombuds, <https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/166550>

Tas ļaus dalībvalstij, atbildot uz jautājumu, atsaukties uz pieejamo informāciju, vai nu papildinot, labojot vai atjauninot informāciju, vai apstiprinot informācijas derīgumu.

Apkopojamās informācijas veids tiks noteikts, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, saskaņā ar kuriem tiks veikta uzraudzība, kopā ar attiecīgajiem standartiem un rādītājiem.

EUAA var organizēt **sanāksmes** ar attiecīgajām ieinteresētajām personām dažādos uzraudzības procesa posmos, lai vāktu papildu informāciju, lūgtu skaidrojumus un/vai pārbaudītu savāktos datus.

Uzraudzības nolūkos savākto datu analīzei būtu jāpiemēro **objektīva un stingra pieeja**, nodrošinot, ka tiek ņemti vērā visi galvenie KEPS aspekti, tostarp pamattiesību ievērošana, bērnu aizsardzības garantijas, pirmkārt ņemot vērā viņu intereses, un neaizsargātā situācijā esošu personu īpašās vajadzības.

Informācija, kas iegūta no dažādām iesaistītajām ieinteresētajām personām, tiks kritiski izvērtēta saskaņā ar kopīgo metodiku, izmantojot rakstisku procesu, sanāksmes un apmeklējumus uz vietas. Informācija, kas ļauj izdarīt konstatējumus, tiks minēta ziņojumā un vajadzības gadījumā pievienota ziņojumam. Attiecīgajai dalībvalstij būs iespēja sniegt komentārus par konstatējumiem (skatīt [7.2. Konstatējumi](#)).

5.2 Uzraudzības vajadzībām izmantojamie informācijas avoti

Saskaņā ar EUAA regulu uzraudzība tiek veikta, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts sniegto informāciju, 5. pantā minēto informācijas analīzi par situāciju patvēruma jomā un lietu atlasī. Turklāt EUAA var ņemt vērā informāciju, kas pieejama no attiecīgām starpvaldību organizācijām vai struktūrām, jo īpaši UNHCR, un citām attiecīgām organizācijām, pamatojoties uz to speciālajām zināšanām (14. panta 4. punkts), kā arī no EUAA sadarbības koordinatori dalībvalstīs (12. apsvēruma, 7. panta 4. punkts). Tiek veikti apmeklējumi uz vietas (14. panta 5. punkts), lai apstiprinātu savākto informāciju un pēc vajadzības ievāktu papildu datus (skatīt sadaļu "Rīki uz vietas").

Dalībvalsts sniegtā informācija

Uzraudzību galvenokārt veic, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts sniegto informāciju (14. panta 4. punkts).

Informāciju var sniegt rakstiski vai mutiski. Attiecībā uz rakstiskiem komentāriem EUAA, apspriežoties ar uzraudzības tīklu, izveidos **Dalībvalstu standarta anketu** uzraudzības vajadzībām, aptverot objektīvus kritērijus un papildinot Aģentūrai jau pieejamo informāciju. Plašākai informācijai skatīt: [6.1 Dalībvalsts anketa](#). EUAA var arī vākt informāciju, organizējot sanāksmes, gatavojoties apmeklējumam vai apmeklējuma uz vietas laikā.

Ja citas ieinteresētās personas ir aktīvi iesaistītas kā īstenošanas dalībnieki patvēruma vai uzņemšanas sistēmā, piemēram, pilnvaru deleģēšana citiem dalībniekiem, starpvaldību organizāciju vai struktūru (piemēram, UNHCR) un/vai ES aģentūru personāla izvietošana vai norīkošana, partnerības ar citām

ieinteresētajām personām u. c., EUAA, vajadzības gadījumā sadarbojoties ar dalībvalsti, var mēģināt iegūt papildu informāciju, sazinoties ar šiem īstenošanas partneriem sanāksmēs.

EUAA pieejamā informācija

EUAA pastāvīgi vāc, analizē un izplata informāciju par patvēruma stāvokli ES, vienlaikus sniedzot pastāvīgu un operatīvu atbalstu (piemēram, informācijas apmaiņa, informācija un analīze, apmācība, cita veida tehniskā palīdzība utt.). EUAA izmantos jau pieejamo informāciju, nosakot pamatu uzraudzības pasākumiem, izvairoties no pieprasījumu dublēšanās un izmantojot esošos procesus un darbu.

Jo īpaši EUAA regulā ir norādīts, ka uzraudzību *inter alia* veic, pamatojoties uz **5. pantā minēto informācijas analīzi par situāciju patvēruma jomā Savienībā**. Attiecīgi EUAA analīzes un pētniecības produkti papildinās informācijas vākšanu uzraudzības mehānisma vajadzībām, samazinot slogu dalībvalstīm, lai atkārtotu jau sniegto informāciju. Tas *inter alia* ietver Informāciju un analīzi par norisēm patvēruma jomā, jo īpaši izmantojot Ziņojumu par situāciju patvēruma jomā, Informācijas un dokumentācijas sistēmu, Tiesu prakses datubāzi, "Kas ir kas starptautiskās aizsardzības jomā", Situācijas atjaunināšanas sistēmu u. c., datu analīzi un pētniecību, izmantojot analītiskos un pētniecības produktus, kā arī informāciju, ar kuru apmainās agrīnās brīdināšanas un gatavības sistēmas (EPS) ietvaros u. c.

Papildu kontekstuāla informācija no attiecīgajām ieinteresētajām personām

Regulā noteikts, ka EUAA var ņemt vērā informāciju, kas pieejama no citām attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp:

UNHCR

UNHCR regulā ir skaidri minēts kā informācijas avots.

Starpvaldību organizācijas vai struktūras

Regulā ir paredzēta informācijas vākšana no attiecīgajām starpvaldību organizācijām (SVO), uzsvaru⁶ liekot uz Eiropas Savienības iestādēm un struktūrām, tostarp aģentūrām. EUAA izveidos regulārus kontaktus ar Komisiju un attiecīgajām Tieslietu un iekšlietu aģentūrām (piemēram, Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru un Pamattiesību aģentūru) informācijas apmaiņas un apmaiņas kontekstā uzraudzības nolūkos.

Turklāt, ja kādā dalībvalstī darbojas starptautiskas organizācijas, kas aptver migrācijas un patvēruma jomas attiecīgajās dalībvalstīs, EUAA var censties iegūt papildu informāciju. Informāciju var vākt, organizējot sanāksmes vai rakstiski.

⁶ SVO ir organizācija, ko galvenokārt veido suverēnas valstis vai citas starpvaldību organizācijas. SVO tiek izveidotas ar līgumu vai citu nolīgumu, kas darbojas kā grupas izveides harta. Kā piemērus var minēt Apvienoto Nāciju Organizāciju, Eiropas Padomi un Eiropas Savienību. Avots: <https://www.informea.org/en/terms/intergovernmental-organization>. Indikatīvi turpmāk norādītās SVO var uzskatīt par atbilstošām uzraudzības nolūkos).

Citas attiecīgās organizācijas, pamatojoties uz to speciālajām zināšanām.

Valstu neatkarīgās organizācijas un/vai struktūras, kā arī pilsoniskās sabiedrības organizācijas ietilpst *citu attiecīgo organizāciju darbības jomā, pamatojoties uz to speciālajām zināšanām*, kas var kalpot par papildu informācijas avotiem. Attiecīgi EUAA var pieprasīt papildu informāciju no attiecīgajām organizācijām vai struktūrām, lai veiktu īpašu uzraudzību, un koordinēt attiecīgo procesu.

Ja ir nepieciešama rakstiska atgriezeniskā saite, atkarībā no uzraudzības darbības jomas tiks izstrādāta atbilstoša ieinteresēto personu uzraudzības atgriezeniskās saites veidlapa saskaņā ar objektīviem kritērijiem.

Neatkarīgas valstu organizācijas un/vai struktūras

Valsts neatkarīgās organizācijas un/vai struktūras ar kompetenci migrācijas un patvēruma jomā, piemēram, Valsts cilvēktiesību iestādes⁷ un ombudi, ir arī *attiecīgās organizācijas*, ar kurām EUAA var konsultēties, pamatojoties uz to pieredzi, jo tām ir būtiska nozīme starptautisko cilvēktiesību standartu efektīvas īstenošanas veicināšanā un uzraudzībā valsts līmenī.

Pilsoniskās sabiedrības organizācijas (PSO)

Eiropas Savienībā pilsoniskajai sabiedrībai ir svarīga loma, lai iedzīvinātu ES un tās dalībvalstīs kopīgās vērtības, kas noteiktas Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantā. LES 11. panta 2. punktā un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 15. panta 1. punktā pilsoniskais dialogs un pilsoniskās sabiedrības līdzdalība tiek uzskatīti par labas pārvaldības instrumentiem⁸.

Turklāt pilsoniskās sabiedrības loma informācijas apmaiņā un, lai dalītos ar zināšanām, ir atzīta EUAA regulā (40. apsvēruma, 50. pants). Attiecīgi pilsoniskās sabiedrības organizācijas migrācijas un patvēruma jomā, pamatojoties uz savām speciālajām zināšanām, ir *nozīmīgas organizācijas*, kas var sniegt vērtīgu informāciju. Tāpēc EUAA var lūgt papildu informāciju no pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas darbojas starptautiskās aizsardzības jomā vietējā, reģionālā, valsts, Savienības vai starptautiskā līmenī.

Lai noteiktu atbilstošās PSO, pēc analogijas piemēros kritērijus, kas pievienoti [Valdes 2022. gada 23. jūnija Lēmumam Nr. 111 par konsultatīvā foruma izveidi un sastāvu un par informācijas nosūtīšanas nosacījumiem](#).

Turklāt, lai vēl vairāk nodrošinātu procesa pārredzamību, pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas sniedz informāciju uzraudzības nolūkos, ir:

- EUAA Konsultatīvā foruma dalībnieks, vai

⁷ ANO [Parīzes principos](#), kas attiecas uz valstu cilvēktiesību veicināšanas un aizsardzības iestāžu statusu, ir noteikti minimālie starptautiskie standarti valsts cilvēktiesību institūciju izveidei. Skatīt vairāk FRA, [Spēcīgas un efektīvas valstu cilvēktiesību iestādes - izaicinājumi, daudzsoļoša prakse un iespējas](#), 2021. gada 21. janvāris; FRA, [2022. gada jūnija atjauninājums - NHRI akreditācijas statuss un mandāti](#), 2022. gada 29. jūnijs.

⁸ Skatīt vairāk FRA, [Pilsoniskās telpas aizsardzība ES - galvenie secinājumi un FRA atzinumi](#), 2022. gada 19. augusts.

- ir reģistrētas [ES pārredzamības reģistrā](#)⁹.

Aicinājums PSO sniegt informāciju tiks nosūtīts ar konsultatīvā foruma starpniecību. Konsultatīvais forums var tālāk izplatīt papildu PSO vietējā, reģionālā, valsts, ES vai starptautiskā līmenī un var vērst EUAA uzmanību uz citu būtisku informāciju uzraudzības vajadzībām. Šādā veidā iegūtā informācija tiks analizēta, salīdzināta un kritiski novērtēta saskaņā ar metodiku.

⁹ Pārredzamības reģistrs ir datubāze, kurā uzskaitītas organizācijas, kas cenšas ietekmēt ES iestāžu likumdošanas un politikas īstenošanas procesu. Reģistrā ir redzams, kādas intereses tiek aizstāvētas, kas to dara un par kādiem līdzekļiem. Tādējādi reģistrs nodrošina publisku kontroli, sniedzot iedzīvotājiem un citām interešu grupām iespēju izsekot lobistu darbībām. Lasiet vairāk šeit: https://commission.europa.eu/about-european-commission/service-standards-and-principles/transparency/transparency-register_en

6 Uzraudzības mehānisma vajadzībām izmantojamie rīki

Lai saglabātu konsekveni un uzticamību uzraudzības procesā, tiek izmantoti uzraudzības rīki. Šie rīki kalpo kā līdzekļi, lai vadītu uzraudzības darbības un nodrošinātu, ka tās tiek veiktas standartizēti dažādos uzraudzības pasākumu veidos.

Atkarībā no uzraudzības pasākuma veida un apjoma var tikt izmantoti visi vai daži no šiem rīkiem. Vajadzības gadījumā ir sniegta atsauce uz iespējamiem tehnisko elementu pielāgojumiem vai korekcijām atbilstoši katra uzdevuma darbības jomai.

6.1 Dalībvalsts anketa

Saskaņā ar EUAA regulas 14. panta 6. punktu dalībvalstīm ir pienākums pēc EUAA pieprasījuma sniegt informāciju, kas vajadzīga, lai novērtētu objektīvos kritērijus, papildinot Aģentūrai jau pieejamo informāciju.

Saskaņā ar pamatprincipiem EUAA uzraudzībai ir jābūt visaptverošai, aptverot visus KEPS aspektus, bet vienlaikus vērstai uz iespējamiem trūkumiem un uzlabojamām jomām dalībvalstī. Tam nepieciešama **līdzsvarota pieeja** starp novērtējuma apjomu un konkrētu tēmu tālākas izpēti dziļumu.

Dalībvalsts anketas mērķis ir savākt pietiekamu informāciju, lai novērtētu, vai ir izpildīti objektīvie kritēriji, saskaņā ar kuriem tiek veikta uzraudzība. Anketā var iekļaut jautājumus, **lai aprakstītu sākotnējo situāciju, procesu vai procesa iznākumu**. Turklāt EUAA var pieprasīt dalībvalstij dalīties ar **dokumentiem** un citiem materiāliem, kas attiecas uz objektīvo kritēriju novērtēšanu.

Informācijas vākšanas procedūra, izmantojot dalībvalsts anketu

Dalībvalsts anketu var izmantot visu veidu uzraudzības pasākumos. Valstu un tematiskajiem uzraudzības pasākumiem EUAA, apspriežoties ar uzraudzības tīklu, izveido **standarta dalībvalsts anketu**. *Ad hoc* uzraudzības pasākumos EUAA var izstrādāt mērķorientētu anketu atkarībā no uzraudzības tvēruma.

Lai **izvairītos** no dalībvalstu centieni **dublēšanās**, EUAA, cik vien iespējams, izmantos esošo informāciju no avotiem, kas minēti [5.nodaļā Informācijas vākšanas un analīzes sistēma](#).

Dalībvalsts anketa tiks adresēta **valsts uzraudzības koordinatoriem**, kopiju nosūtot attiecīgajam **EUAA valdes loceklim un** viņu aizstājējiem. Valsts uzraudzības koordinators būs atbildīgs par anketas izplatīšanu attiecīgajām valsts ieinteresētajām personām, atbilžu apkopošanu un atbilžu savlaicīgu iesniegšanu EUAA.

Par valsts uzraudzības pasākumiem un tematiskajiem uzraudzības pasākumiem dalībvalstis tiks informētas **vismaz divus mēnešus iepriekš**, kad tām tiks nosūtīta anketa, lai tās varētu informēt attiecīgās ieinteresētās personas, plānot un sagatavot nepieciešamos resursus. No nosūtīšanas brīža dalībvalstij tiks doti **vismaz trīs mēneši, lai aizpildītu** anketu par valsts uzraudzības pasākumiem un **vismaz divi mēneši, lai aizpildītu** anketu par tematiskās uzraudzības pasākumiem.

Ad hoc uzraudzības pasākuma ietvaros nedrīkst sniegt iepriekšējus paziņojumus un var tikt piemēroti īsāki termiņi, kas būs pietiekami ilgi, lai dalībvalsts varētu sniegt atbildes.

Pamatojoties uz sākotnējām atbildēm un gadījumu izlases analīzi, var tikt lūgti papildu skaidrojumi par konkrētiem jautājumiem. Šos **papildu jautājumus** var apspriest ar valsts uzraudzības koordinatoru un/vai iesniegt dalībvalstij rakstiski, un tādā gadījumā tiks nodrošināts pienācīgs laiks atbilžu sniegšanai uz papildu jautājumiem.

Dalībvalstis tiek aicinātas iesniegt savas atbildes un visus apliecinātos dokumentus, cik vien iespējams, angļu valodā, kas ir EUAA darba valoda. Ja dalībvalstij nav iespējams iesniegt apliecinātos dokumentus angļu valodā, tulkošanu veiks EUAA.

Struktūra

Lai atvieglotu atbilžu vākšanas procesu valsts līmenī, valstu uzraudzības pasākumu aptaujas anketa tiks sadalīta sešās jomās:

1. Piekļuve procedūrai (starptautiskās aizsardzības pieteikuma sagatavošana, reģistrēšana un iesniegšana);
2. Atbildīgās dalībvalsts noteikšana;
3. Patvēruma procedūra pirmajā instancē;
4. Uzņemšana;
5. Pārsūdzības procedūras (otrā instance);
6. Ārkārtas situācijas plānošana.

Lai vēl vairāk atvieglotu anketas aizpildīšanu, EUAA pēc iespējas pievienos katram jautājumam **visu attiecīgo informāciju, ko EUAA jau ir savākusi**, kā izklāstīts iepriekš (skat. 5.2. [Uzraudzības vajadzībām izmantojamie informācijas avoti](#)), pilnībā ievērojot informācijas vākšanas sistēmu, kā arī avotus. Tas ļaus dalībvalstij, atbildot uz jautājumu, atsaukties uz pieejamo informāciju, vai nu papildinot, labojot vai atjauninot informāciju, vai apstiprinot informācijas derīgumu.

6.2 Gadījumu atlase

Gadījumu atlase ir viens no informācijas veidiem, uz kuru var balstīties EUAA uzraudzība (EUAA regulas 14. panta 4. punkts), lai atbalstītu valsts, tematisko vai *ad hoc* uzraudzības pasākumu.

Gadījumu atlases analīzes mērķis ir sniegt EUAA uzraudzības ieskatu par to, kā procesi tiek īstenoti konkrētos gadījumos konkrēta veida administratīvo lēmumu pieņemšanas procedūrā. Izmantojot gadījumu atlases analīzi, EUAA identificēs visus jautājumus, par kuriem nepieciešams papildu skaidrojums vai nu rakstiski, vai apmeklējuma uz vietas laikā. Mērķis ir pārskatīt dažādus gadījumus, kas var sniegt norādes turpmākai uzraudzības veikšanai, nevis izveidot atlasu, kas būtu reprezentatīva visai populācijai, vai izmantot atlasu, lai izdarītu vispārīgus secinājumus.

Saskaņā ar EUAA regulas 21. apsvērumu “[g]adījumu atlase neskar dalībvalstu kompetenci pieņemt lēmumus par individuāliem starptautiskās aizsardzības pieteikumiem, un tā jāveic, pilnībā ievērojot konfidencialitātes principu”. EUAA atkārtoti nevērtē atsevišķus lietas faktus.

Gadījumu atlases analīzē galvenā uzmanība tiks pievērsta šādiem jautājumiem:

- Vai, lemjot par atsevišķu pieteikumu vai lietu, ir izvērtēti visi attiecīgo direktīvu un regulu attiecīgie juridiskie kritēriji?
- Vai, pieņemot lēmumu par atsevišķu pieteikumu vai lietu, ir ievēroti visi attiecīgo direktīvu un regulu procesuālie noteikumi?
- Vai visi attiecīgie termiņi tika ievēroti un vai lēmuma pieņemšanas process bija efektīvs?

Īpaša uzmanība tiks pievērsta tam, vai ir apzinātas un pienācīgi ņemtas vērā **īpašās procesuālās vajadzības un/vai uzņemšanas vajadzības**, un vai visā lietas apstrādes laikā ir ievērots **konfidencialitātes princips un personas datu aizsardzība**.

Valsts uzraudzības pasākuma kontekstā gadījumu atlasī parasti veic laikposmā, kas paredzēts, lai dalībvalsts varētu atbildēt uz anketas jautājumiem, un pietiekamu laiku pirms apmeklējuma uz vietas.

Gadījumu atlases sākotnējā posmā notiek apspriešanās ar dalībvalstīm, jo īpaši par konkrētu gadījumu atlases konfigurāciju (procedūrām) un sastāvu.

Lietu veidi, attiecībā uz kuriem tiks veikta izlases veida analīze

EUAA regulas 21. apsvērumā ir noteikts, ka “ir lietderīgi, ka gadījumu atlasī veido tādu pozitīvu un negatīvu lēmumu atlasī, kas attiecas uz konkrētu laikposmu un uz attiecīgo uzraugāmo KEPS aspektu. Ir atbilstīgi balstīt gadījumu atlasī uz objektīviem rādītājiem, piemēram, apmierināto pieteikumu īpatsvaru”.

Lietas, uz kurām attiecas gadījumu atlases analīze, ir definētas galvenajos administratīvajos lēmumos, kas pieņemti, īstenojot KEPS. Gadījumu atlasē jo īpaši var tikt ietverti šādi lēmumu veidi:

1. Dublīnas procedūras, tostarp pārsūtīšanas lēmums un lēmumi par atpakaļuzņemšanas un uzņemšanas pieprasījumiem;
2. Starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšana:
 - a) Standarta procedūra;
 - b) Pieņemamības procedūra;
 - c) Paātrinātā procedūra;
 - d) Robežprocedūra;
 - e) Acīmredzami nepamatoti pieteikumi;
3. Uzņemšanas atbalsta pārtaukšana, samazināšana vai atteikšana;
4. Starptautiskās aizsardzības statusa atņemšana;
5. Aizturēšana saskaņā ar Uzņemšanas nosacījumu direktīvas (pārstrādātā redakcija) 8. pantu.

Analizējamo lietu precīza konfigurācija būs atkarīga no dalībvalstī īstenoto procedūru veida, dalībvalsts izskatāmo lietu sastāva un iespējamiem uzmanības punktiem, pamatojoties uz informāciju, kas jau ir EUAA rīcībā.

Īpaša uzmanība tiks pievērsta nepavadītu bērnu gadījumiem.

Lietas materiālu sastāvs

Gadījumu atlases analīzei tiks pakļauti dažādi attiecīgo lietas materiālu elementi. Jo īpaši:

- individuālais lēmums,
- visi elementi, kas saistīti ar veiktajām procesuālajām darbībām, tostarp attiecībā uz procesuālo garantiju ievērošanu,
- elementi, kas ņemti vērā, lai pieņemtu attiecīgo lēmumu.

Atkarībā no administratīvās procedūras veida, kurā tiek pieņemts lēmums, lietas materiālos var būt, piemēram, reģistrācijas veidlapas, interviju stenogrammas, attiecīgā izcelsmes valsts informācija (IVI)¹⁰, neaizsargātības novērtējumi un motivēts lēmums.

Dokumentus, kas ir klasificēti, nedrīkst kopīgot ar EUAA kā daļu no lietas materiāliem.

Pārbaudes apjoms

Ņemot vērā pieejamos resursus un uzraudzības programmas ciklu, vidēji vienā valsts uzraudzības pasākumā tiks izskatīti 50 gadījumi. Precīzais skaits var atšķirties atkarībā no dalībvalstī izskatāmo lietu apjoma. Katrs administratīvais lēmums principā tiek uzskatīts par vienu gadījumu. Ja viens lēmums attiecas uz vairāk nekā vienu pieaugušo un/vai vienu vai vairākiem apgādājamiem bērniem, tas joprojām tiks uzskatīts par vienu gadījumu.

Nejaušas atlases metode

Gadījumu atlases pamatā ir analizējamo gadījumu nejauša atlase.

EUAA var noteikt kritērijus gadījumu filtrēšanai, piemēram, pamatojoties uz izcelsmes valstīm, apmierināto pieteikumu īpatsvaru¹¹, galvenā pieteikuma iesniedzēja dzimumu vai nepavadīta bērna statusu, ņemot vērā valsts lietu pārvaldības sistēmas funkcijas.

Attiecībā uz katru lēmumu veidu EUAA lūgs dalībvalsti kopīgot sarakstu ar lietu numuriem, kurās lēmums ir pieņemts iepriekšējo sešu mēnešu laikā (pārvaldes iestādēm ar mazāku lietu skaitu to var pagarināt līdz vienam gadam). Lietu numuri var norādīt uz lietu skaitu, kurās pieņemts lēmums, vai uz galvenā pieteikuma iesniedzēja individuālo numuru, par kuru lēmums ticis pieņemts. Ja dalībvalsts norāda, ka šāds saraksts var ietvert nepārvaldāmu lietu skaitu, EUAA vēl vairāk sašaurinās lietu filtrēšanas kritērijus.

¹⁰ Ja IVI ir publiski pieejama, pietiek ar atsaucēm uz attiecīgo avotu.

¹¹ Skatīt EUAA regulas 21. apsvērumu.

Pēc tam EUAA no saraksta pēc nejaušības principa atlasīs lietas, uz kurām attieksies gadījumu atlasē analīze.

Personas datu aizsardzība un datņu koplietošana gadījumu atlasē nolūkā

Saskaņā ar EUAA regulas 31. panta 1. punktu Aģentūra apstrādā personas datus tikai tiktāl, ciktāl tas ir vajadzīgs, un tikai šādiem nolūkiem: [...] b) gadījumu atlasē veidošanai, lai veiktu uzraudzību, kā minēts 14. pantā,” un tās pašas regulas 31. panta 2. punktā, “personas datu apstrādē ievēro proporcionalitātes principu, un tā aprobežojas tikai ar personas datiem, kas vajadzīgi [...] minētajiem nolūkiem”.

Gadījumu atlasē veidošanas procesā būtiska nozīme būs nepieciešamo datu aizsardzības pasākumu ievērošanai.

Dalībvalstis no lietas materiāliem var izdzēst pieteikuma iesniedzēja un/vai tiešo ģimenes locekļu vārdu un uzvārdu, kā arī visus citus datus, kas ļautu identificēt minētās personas. Dalībvalstis var arī slēpt vai dzēst datus par attiecīgajiem darbiniekiem (lietvedi, tulku utt.). Tomēr personas dati, kas ir nepieciešami atlasīto gadījumu pienācīgai analīzei, būtu jā saglabā.

Lietas materiālu pārsūtīšanu no dalībvalsts uz EUAA var veikt, izmantojot šifrētu e-pastu, drošu platformu vai iepazīstoties ar lietas materiāliem uz vietas, pēc dalībvalsts ieskatiem.

EUAA izstrādās datņu apmaiņas platformu, kas ļaus droši apmainīties ar lietas materiāliem, vienlaikus samazinot jebkādu datu aizsardzības pārkāpumu risku (cita starpā, izmantojot šifrēšanu starp klientu un serveri, daudzfaktoru autentifikāciju, revīzijas funkcijas un lietotāju piekļuves pārvaldību pēc principa “nepieciešams zināt”).

Saņemot lietas materiālus, EUAA vēl vairāk samazinās piekļuvi visiem personas datiem, kas nav nepieciešami parauga analīzei.

EUAA vajadzības gadījumā iesniegs dalībvalstij visu to darbinieku sarakstu, kuriem būs piekļuve individuālajām lietām.

Pēc uzraudzības pabeigšanas visi sniegtie personas dati tiks dzēsti no EUAA glabātajām datnēm un mapēm, un par to tiks informēta dalībvalsts.

Tulkošanas kārtība

Dalībvalstis var kopīgot atlasītos lietas materiālus ar EUAA oriģinālvalodā.

Ņemot vērā to, ka tiks analizēts salīdzinoši liels skaits lietu, EUAA izpētīs iespēju tulkošanu veikt, izmantojot *eTranslation*, Komisijas nodrošinātu mašīntulkošanas rīku. *eTranslation* var tulkot dokumentus no visām 24 ES oficiālajām valodām. Rīks ir pieejams ES iestādēm un citām atbilstīgām struktūrām, izmantojot drošu interneta pieslēgumu. Dati netiek kopīgoti ar trešām personām. *eTranslation* var apstrādāt tekstu daudzos dažādos formātos (.doc, .docx, .pdf, .odt, .ott, .rtf, .txt, .xml, .html u. c.).

Dokumentiem, kurus nevar apstrādāt ar *eTranslation* rīku, vai fragmentiem, kuros rīks nesniedz pietiekami labu rezultātu, vai gadījumos, kad gadījumu atlases analītiķi konstatē trūkumus, EUAA nodrošinās papildu tulkošanas pakalpojumus, ja tas būs nepieciešams gadījumu atlases analīzes vajadzībām. Arī gadījumā, ja ar lietas materiāliem jāiepazīstas uz vietas, EUAA nodrošinās tulkotāju. EUAA sazināsies ar dalībvalsti, lai vajadzības gadījumā lūgtu paskaidrojumus, piemēram, par izmantoto terminoloģiju.

6.3 Rīki apmeklējumam uz vietas

Apmeklējuma uz vietas laikā ekspertu grupas dalībnieki ievāks papildu informāciju un pārbaudīs visu savāktu informāciju, izmantojot tālāk norādītos rīkus un darbības.

Tikšanās ar dalībvalsti

Apmeklējuma uz vietas laikā tiks organizētas sanāksmes ar valsts iestādēm centrālā un reģionālā/vietējā līmenī. Jo īpaši tiks organizētas šādas sanāksmes ar visām centrālajā līmenī pārstāvētajām valsts iestādēm:

- **ievadsanāksme** apmeklējuma uz vietas sākumā, lai iepazīstinātu ar detalizētu apmeklējuma uz vietas programmu un tā mērķi, apmainītos ar informāciju, iepazīstinātu ar ekspertu grupas sastāvu un darba kārtību, sniegtu jaunāko informāciju par konkrētām apmeklējamo vietu detaļām, piemēram, problēmām, kas konstatētas, analizējot pirms apmeklējuma uz vietas saņemtos sagatavošanas dokumentus, galvenajiem jautājumiem, kas jānoskaidro apmeklējuma uz vietas laikā, un vajadzības gadījumā apspriestu iespējamu programmas pielāgošanu, kā arī iespējamu pielāgošanu, pamatojoties uz vajadzībām un ierobežojumiem, kas radušies gan no EUAA, gan no dalībvalstu puses utt.
- apmeklējuma **noslēguma sanāksme** tiks organizēta apmeklējuma beigās, lai informētu par apmeklējuma laikā veiktajām darbībām, noskaidrotu jebkādu pretrunīgu informāciju un novērstu informācijas trūkumus, informētu dalībvalsti par nepieciešamajiem turpmākajiem pasākumiem, kas saistīti ar konstatējumu sagatavošanu (piemēram, papildu dokumentu iesniegšana rakstiski), un par turpmākajiem pasākumiem. Saskaņā ar EUAA regulu dalībvalsts tiks aicināta sniegt komentārus par konstatējumiem.

Vajadzības gadījumā tiks ieplānotas papildu sanāksmes. Attiecīgā gadījumā līdzīga pieeja tiks ievērota attiecībā uz apmeklējumiem reģionālā un/vai vietējā līmenī. Ekspertu grupai vienmēr ir saistoši attiecīgie datu aizsardzības un konfidencialitātes noteikumi saskaņā ar EUAA regulu un piemērojamo regulējumu.

Tikšanās ar citām ieinteresētajām personām, kas saistītas ar KEPS piemērošanu

Sanāksmes ar citām ieinteresētajām personām, kas ir būtiskas KEPS piemērošanai, ja ekspertu grupa to uzskata par nepieciešamu, tiek organizētas saskaņā ar nosacījumiem, kas aprakstīti informācijas vākšanas sistēmā.

Novērošana

Attiecīgo darba procedūru, prakses un objektu novērošana, kas ļauj iegūt tiešu informāciju par dažādu procedūru praktisko īstenošanu un apstākļiem dalībvalstu objektos.

Ekspertu grupu dalībniekiem nedrīkst pārtraukt vai kavēt amatpersonu un citu darbinieku darbu, un jautājumi jāuzdod tikai pēc tam, kad amatpersonas/darbinieki ir pabeiguši iesāktos uzdevumus. Apmeklējot objektus un/vai iestādes, vienmēr ir jāievēro viesu un/vai pieteikuma iesniedzēju privātums. Ja novērošana ietver individuālu procedūru, pieteikuma iesniedzējam ir jāsniedz piekrišana attiecībā uz personas paziņojumu un/vai datu kopīgošanas apjomu (piemēram, reģistrācija).

Eksperti var reģistrēt novērojumus un saglabāt piezīmes uzzīnai līdz uzraudzības pabeigšanai. Fotografijas var izmantot, lai pamatotu novērojumus, pienācīgi ņemot vērā valsts ierobežojumus un ar dalībvalsts un/vai attiecīgo personu piekrišanu “saskaņā ar piemērojamiem ES un valsts datu aizsardzības noteikumiem”. Šādā gadījumā informācijas ierakstīšanai un glabāšanai tiks izmantots EUAA aprīkojums (privātie tālruni netiks izmantoti).

Intervijas

EUAA sadarbosies ar attiecīgo dalībvalsti, lai noteiktu atbilstošu personālu, kuram ir speciālās zināšanas, kas atbilst uzraudzības veikšanas mērķim. Kārtība, kādā iztaujā attiecīgo personālu un/vai neoficiālas personas un trešās personas, tiks sīkāk apspriesta uzraudzības tīklā.

Ja apmeklējumam uz vietas būs vajadzīgas patvēruma meklētāju atsauksmes un/vai pieredze, to īsteno, izmantojot īpašus anonīmus rīkus, piemēram, aptaujas vai starpniekus.

Ievācot nepieciešamo informāciju, ekspertiem būtu jāaprobežojas ar objektīvu datu vākšanu, neizmantojot uzvedinošus vai provokatīvus jautājumus. Intervijas un diskusijas notiks cieņpilnā un profesionālā veidā un sadarbības gaisotnē.

Uz scenārijiem balstīti jautājumi

Uz scenārijiem balstīti jautājumi kā papildu instruments, lai ievāktu papildu informāciju par procesiem un praksi, ko ievēro dalībvalstu amatpersonas īpašās situācijās, kas attiecas uz objektīvajiem kritērijiem, vienlaikus ņemot vērā amatpersonas amatu un kompetences jomu. Mērķis ir labāk izprast un vadīties pēc piemērojamām procedūrām konkrētos gadījumos (piemēram, palielināts ieceļotāju skaits), nevis spekulēt par atsevišķiem gadījumiem.

Papildu dokumentācija un/vai informācija

Ekspertu grupa var iepazīties ar attiecīgo nepieciešamo dokumentāciju, tostarp valsts un iekšējiem norādījumiem un instrukcijām, reģistriem un lietu pārvaldības sistēmu (tās daļām), ciktāl tas ir nepieciešams uzraudzības uzdevuma izpildei. Tiks ievērota attiecīgās dalībvalsts dokumentu klasifikācija.

Pēc apmeklējuma uz vietas dalībvalstīm saskaņotā termiņā tiks dota iespēja sniegt papildu informāciju par visiem neatbildētajiem jautājumiem.

Ja pēc apmeklējuma uz vietas ir vajadzīgi papildu paskaidrojumi, pieprasījumu dalībvalstij adresē rakstiski līdz apmeklējuma beigām un ne vēlāk kā trīs dienas pēc objekta apmeklējuma beigām. Atkarībā no jautājuma sarežģītības tiek noteikts saprātīgs termiņš dalībvalstu atsauksmēm.

Piekļuve klasificētai informācijai

Piekļuve attiecīgajai klasificētajai informācijai jāpiešķir grupas locekļiem, kuriem ir kompetentas iestādes izsniegta atbilstoša drošības pielaide. Šajā kontekstā ES konfidenciala vai līdzīga valsts drošības pielaide būtu jāuzskata par atbilstošu drošības pielaidi. Attiecīgā gadījumā ekspertu grupas locekļiem, gatavojoties apmeklējumam, ir jāiesniedz drošības pielaide. EUAA ir saistoši Drošības noteikumi par klasificētas informācijas un sensitīvas neklasificētas informācijas aizsardzību, kas minēti EUAA regulas 65. pantā.

7 Uzraudzības secinājumu un ieteikumu formulēšana

EUAA regulā ir noteikta sistēma konstatējumu, ieteikumu un turpmāko pasākumu pabeigšanai (15. panta 3. punkts, 15. panta 4. punkts un 20. apsvērums).

Katra uzraudzības pasākuma kontekstā “izpilddirektors attiecīgajai dalībvalstij nosūta uzraudzības gaitā izdarītos konstatējumus, tostarp attiecīgā gadījumā norādes par tās vajadzībām”. Dalībvalstis var iesniegt savas piezīmes saskaņā ar regulu.

Pēc Regulas (ES) Nr. 604/2013 (Dublinas III regula) aizstāšanas saskaņā ar EUAA regulas 73. pantu (“sākuma klauzula”) “izpilddirektors saskaņā ar 15. panta 4. punktu, pamatojoties uz 15. panta 3. punktā minētajiem konstatējumiem un ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts komentārus, un apspriežoties ar Komisiju, sagatavo ieteikumu projektu”. Attiecīgā dalībvalsts iesniedz piezīmes, ievērojot termiņus, kas paredzēti minētajā regulā, kā norādīts turpmāk.

7.1 Uzraudzības ziņojums

Lai nodrošinātu visaptverošu novērtējumu un uzlabotu izmantotās metodoloģijas un instrumentu pārredzamību, par katru uzraudzības pasākumu tiks sagatavots uzraudzības ziņojums.

Uzraudzības ziņojumam jābūt skaidram, balstītam uz pierādījumiem, tajā būtu jāapzina iespējamie trūkumi un jākoncentrējas uz KEPS darbības un tehniskās piemērošanas uzlabojumiem un efektivitātes palielināšanu. Uzraudzības ziņojumam jābūt kodolīgam un kodolīgam, koncentrējoties uz trūkumiem, kas būtiski ietekmē KEPS operacionālo un tehnisko piemērošanu, un uzsverot jomas, kurās jāveic būtiski uzlabojumi, kā arī labo praksi.

Uzraudzības ziņojumam būs strukturēts formāts, tostarp:

- **Kopsavilkums:** izcelti galvenie notikumi, secinājumi un progress, kas panākts kopš iepriekšējiem ziņojumiem;
- **Ievads:** ietver ziņojuma kontekstu un mērķi, tostarp EUAA uzraudzības pasākuma vispārīgu aprakstu, ekspertu grupas sastāvu, rezultātu izplatīšanas politiku un attiecīgās atrunas;
- **Uzraudzības darbības joma, metodes un laika grafiks,** t. i., informācijas vākšanas un analīzes sistēma uzraudzības nolūkiem, konkrētajā uzraudzības pasākumā izmantoto uzraudzības rīku apraksts (piemēram, gadījumu atlase, uzraudzības anketa, ieinteresētās personas, kas sniegušas ieguldījumu), pārskats par apmeklējumiem uz vietas, norādot sanāksmes ar dalībvalstu iestādēm un citām ieinteresētajām personām;
- **Konstatējumi:** attiecas uz novērtējuma rezultātiem, kas veikti, lai noteiktu elementus un/vai jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi, lai pakāpeniski panāktu pilnīgu mērķa kritēriju īstenošanu, norādot iespējamās korektīvos pasākumus, ja tie ir iespējami, kā arī identificēto labo praksi;
- **Secinājumi:** tajos apkopoti nākamie soļi un turpmākie pasākumi.

Uzraudzības ziņojumā vajadzības gadījumā būs ietverti:

- **Pateicības** organizācijām, kas sniedza informāciju ziņojuma sagatavošanai;
- **Atsauces**, kurās minēti ziņojumā izmantotie avoti.

Tiks pievienoti **pielikumi**, kuros būs iekļauti visi attiecīgie materiāli, ko ekspertu grupa uzskata par nepieciešamiem, lai atbalstītu konstatējumu izvērtēšanu un/vai izstrādi, vai papildu dokumenti.

7.2 Konstatējumi

Pamatojoties uz novērtējumu, konstatējumi tiek sagatavoti saskaņā ar uzraudzības metodiku. Katrs konstatējums tiek izvērtēts, ņemot vērā tā ietekmi uz KEPS darbību.

Konstatējumu izstrāde

Konstatējumiem par visiem uzraudzības pasākumiem jābūt īsiem un kodolīgiem, koncentrējoties uz konstatētajiem trūkumiem, problēmām un jomām, kurās nepieciešami uzlabojumi. Attiecīgā gadījumā tiks apzināta arī paraugprakse. Ziņojuma konstatējumus var organizēt tematiski atbilstoši KEPS galvenajiem komponentiem vai galvenajiem posmiem.

Konstatējumi ir pamatoti ar uz pierādījumiem balstītu analīzi. Katram konstatējumam ir sniegts skaidrs trūkumu un problēmu apraksts, kas pamatots ar attiecīgiem pierādījumiem, un atsauci uz tā identificēšanai izmantoto metodiku.

Konstatējumos pēc iespējas tiks iekļautas norādes par iespējamiem uzlabojumiem, kas vajadzīgi, lai novērstu jebkurus novērtēšanas laikā konstatētos trūkumus, ņemot vērā katras dalībvalsts nacionālo organizāciju un sniedzot attiecīgajai dalībvalstij norādes par prioritātēm saistībā ar ietekmi uz KEPS darbību. Tas var kalpot par pamatu ieteikumiem.

Ekspertu grupai jāapspriež konstatējumu projekts, lai panāktu vienotu izpratni.

Apspriešanās process ar attiecīgo dalībvalsti

Saskaņā ar EUAA regulas 15. panta 3. punktu izpilddirektors attiecīgajai dalībvalstij nosūta uzraudzības gaitā izdarītos konstatējumus, tostarp attiecīgā gadījumā norādes par tās vajadzībām. Dalībvalsts mēneša laikā pēc konstatējumu saņemšanas var iesniegt savas piezīmes. Tas attiecas uz visu veidu uzraudzības pasākumiem.

Dalībvalstu piezīmes tiek ņemtas vērā, izstrādājot galīgos konstatējumus. Ja EUAA vai dalībvalsts to uzskata par nepieciešamu (piemēram, lai nodrošinātu pilnīgu valsts iestāžu nostājas izklāstu, ņemot vērā garuma apsvērumus), dalībvalstu komentāri tiks iekļauti arī ziņojuma pielikumos kā atsevišķs dokuments.

Tematiskās uzraudzības gadījumā konstatējumu projekts tiks nosūtīts atsevišķi katrai dalībvalstij piezīmju sniegšanai, kā noteikts EUAA regulas 15. panta 3. punktā. Pēc EUAA regulas 15. panta 4.–8. punkta stāšanās spēkā tiks sagatavots viens galīgais ziņojums, kurā būs ietverti visu dalībvalstu konstatējumi, lai nodrošinātu konsekventu un visaptverošu pieeju saskaņā ar tematiskās uzraudzības darbības jomu un vajadzību pēc horizontālas koordinācijas un rīcības. Līdz šā posma stāšanās spēkā EUAA iesniegs valdei tematiskos konstatējumus, neatsaucoties uz konkrētiem trūkumiem atsevišķās dalībvalstīs, ja vien nav nolemts citādi.

7.3 Ieteikumi

Kā noteikts EUAA regulas 15. panta 4. punktā, “balstoties uz [...] konstatējumiem, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts piezīmes un apspriežoties ar Komisiju, izpilddirektors sagatavo ieteikumu projektu. Ieteikumu projektā izklāsta pasākumus, kas attiecīgajai dalībvalstij jāveic, tostarp vajadzības gadījumā ar Aģentūras palīdzību, un termiņu, līdz kuram attiecīgajai dalībvalstij ir jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai novērstu uzraudzības gaitā konstatētos trūkumus vai spēju un gatavības problēmas.” Attiecīgajai dalībvalstij būtu jāspēj pieprasīt Aģentūrai palīdzību ieteikumu īstenošanā un pieprasīt konkrētu finansiālu atbalstu no atbilstīgajiem Savienības finanšu instrumentiem (20. apsvērums).

Ieteikumu projektiem piešķir prioritāti, pamatojoties uz to steidzamību un iespējamo ietekmi uz KEPS darbību.

Apspriešanās process ar attiecīgo dalībvalsti

Saskaņā ar EUAA regulas 15. panta 4. punktu “izpilddirektors nosūta ieteikumu projektus attiecīgajai dalībvalstij. Attiecībā uz valsts un tematiskās uzraudzības pasākumiem attiecīgajai dalībvalstij ir viens mēnesis laika no ieteikumu projekta saņemšanas dienas, lai iesniegtu komentārus par tiem.

Gadījumos, kas minēti 15. panta 2. punktā [*ad hoc uzraudzība*], attiecīgā dalībvalsts iesniedz piezīmes piecpadsmit (15) dienu laikā.”

Pieņemšana un turpmākie pasākumi

Izpilddirektors, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts piezīmes, iesniedz konstatējumus un ieteikumu projektu valdei. Valde pieņem ieteikumus ar divu trešdaļu tās balsstiesīgo locekļu vairākumu.

Pēc tam, kad valde būs pieņēmusi ieteikumus, dalībvalsts vajadzības gadījumā sagatavos ieteikumu īstenošanas rīcības plānu un darīs to zināmu EUAA. Rīcības plānā būs sīki aprakstīti pasākumi un laika grafiks. Šajā sakarā EUAA var atbalstīt dalībvalsti. Dalībvalsts regulāri ziņos EUAA par rīcības plāna īstenošanas gaitu saskaņā ar norādīto grafiku un saskaņā ar EUAA regulas 4. pantu. Šajā nolūkā var tikt organizētas divpusējas sanāksmes starp EUAA un attiecīgo dalībvalsti. EUAA ziņos Komisijai. Valde tiks regulāri informēta par progresu, kas panākts ieteikumu īstenošanā.

Pēcpārbaudes process gadījumā, ja dalībvalsts noteiktajā termiņā neīsteno Aģentūras ieteikumus izklāstītos pasākumus, kas rada nopietnas sekas KEPS darbībai, ir sīki izklāstīts EUAA regulas 15. panta 4. līdz 8. punktā.

7.4 Uzraudzības ziņojuma izplatīšanas politika

Uzraudzības ziņojumu klasifikācijas statuss tiks noteikts saskaņā ar Lēmumu (ES, *Euratom*) 2015/443¹². Jebkurā gadījumā uzraudzības ziņojums kā tāds nav paredzēts publiskai izplatīšanai.

Publiskas piekļuves pieprasījumu gadījumā atkarībā no darbības jomas un piemērojamā tiesiskā regulējuma Aģentūra attiecīgi apspriežas vai informē attiecīgo dalībvalsti¹³.

Lai veicinātu pārredzamību, EUAA, apspriežoties ar dalībvalsti, izstrādās kopsavilkumu, kurā būs izklāstīta uzraudzības pasākuma īstenošana, galvenās konstatējumu jomas un ieteikumi publiskai izplatīšanai. Šo kopsavilkumu var darīt pieejamu dalībvalsts oficiālajā(-ās) valodā(-s).

Kopsavilkuma veidnes izstrāde turpmāk tiks apspriesta ar dalībvalstīm, izmantojot uzraudzības tīklu.

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32015D0443>.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001.).

8 Uzraudzības pasākumu procesuālie aspekti

8.1 Ekspertu grupu izveides noteikumi un principi

8.1.1 Ekspertu grupu sastāvs

EUAA izpilddirektors ir atbildīgs par tādu ekspertu grupu izveidošanu (47. panta 5. punkta p) apakšpunkts), kurās kā eksperti darbojas Aģentūras darbinieki un Komisijas un vajadzības gadījumā dalībvalstu eksperti, un novērotāja statusā – UNHCR. Tomēr UNHCR novērotāja neesamība neliedz vienībām veikt savus uzdevumus (24. apsvērumus).

EUAA personāls

Ekspertu grupas galvenokārt sastāv no Aģentūras darbiniekiem. Aģentūra uzņemas vispārējo atbildību par ekspertu grupām un to koordinēšanu, kā arī nepieciešamos sagatavošanās darbus.

Eiropas Komisija

Komisija piedalās ekspertu grupās saskaņā ar turpmāk norādīto indikatīvo struktūru. Visas izmaksas, kas saistītas ar dalību ekspertu grupā, sedz Komisija. EUAA var koordinēt ceļošanas kārtību apmeklējumiem uz vietas dalībvalstīs, jo īpaši izmitināšanu un pārvietošanos valsts iekšienē.

Dalībvalstu eksperti

Saskaņā ar regulu ekspertu grupā vajadzības gadījumā ir eksperti no dalībvalstīm. Lai gan EUAA uzraudzības mehānisms nav iecerēts kā salīdzinošās pārskatīšanas process, EUAA atbalsta dalībvalstu ekspertu aktīvu iesaistīšanos ekspertu grupās. Lai atvieglotu ekspertu iekļaušanu darba grupās, tiks izveidots dalībvalstu ekspertu saraksts uzraudzības vajadzībām (turpmāk "Uzraudzības saraksts"), un tas ir izklāstīts turpmāk (skat. [8.1.4. Uzraudzības saraksta izveide](#)). Ekspertu grupām nav liegts veikt savus uzdevumus bez dalībvalstu ekspertu klātbūtnes.

Dalībvalstu eksperti uzraudzības pasākumos piedalās individuāli, nevis kā attiecīgās dalībvalsts pārstāvji. Līdz ar to, veicot uzraudzību, viņiem nevajadzētu lūgt padomus un/vai norādījumus no savas attiecīgās dalībvalsts.

To ekspertu atlases procedūra, kurus paredzēts iekļaut dalībvalstu ekspertu sarakstā uzraudzības nolūkiem, tostarp saraksta izveide un pārvaldība, ar misiju saistīto izmaksu atlīdzināšana, ekspertu iecelšanas un iecelšanas procedūra uzraudzības pasākumos, konfidencialitāte, dalībvalstu ekspertu darbības pēc iekļaušanas grupā un personas dati ir sīki aprakstīti izpilddirektora lēmumā.

Izdevumu atlīdzināšana attiektos tikai uz laiku, kas pavadīts apmācībās, apmeklējumā uz vietas un iespējamo sagatavošanas un pēcpārbaudes darbu, kas veikts EUAA telpās, savukārt darbu, kas veikts attālināti no attiecīgās dalībvalsts, nevar kompensēt¹⁴.

UNHCR novērotāji

UNHCR piedalās ekspertu grupās novērotāja statusā saskaņā ar turpmāk izklāstīto indikatīvo ierosināto struktūru. Ekspertu grupām nav liegts veikt savus uzdevumus bez UNHCR novērotāju klātbūtnes.

EUAA sedz izdevumu atlīdzināšanu saistībā ar komandējuma izmaksām un laiku, kas pavadīts apmeklējumā uz vietas, un iespējamo sagatavošanas un pēcpasākumu darbu, kas veikts EUAA telpās, savukārt attālināti veikto darbu nevar kompensēt. Šie jautājumi ir sīkāk izklāstīti izpilddirektora lēmumā.

8.1.2 Ekspertu grupu struktūra un lielums

Grupu struktūra un lielums atkarīgs no uzraudzības pasākuma veida un apjoma, kā norādīts turpmāk.

Valsts uzraudzības pasākums

Konkrētas valsts uzraudzības uzdevumu ekspertu komandu koordinē EUAA augstākā amatpersona, kas darbojas kā **EUAA uzraudzības valsts koordinators**.

Lai pienācīgi aptvertu plašo speciālo zināšanu klāstu, kas vajadzīgs uzraudzības uzdevuma veikšanai, kā arī lai labāk pārvaldītu darba slodzi, valsts uzraudzības grupa tiks organizēta īpašās **tematiskās apakšgrupās**, kas sastāvēs no **patvēruma un uzņemšanas** jomas ekspertiem.

Katru apakšgrupu koordinē **EUAA tematiskais vadītājs**, kuram ir attiecīgas speciālās zināšanas.

3.attēls Uzraudzības apakšgrupu shematisks attēlojums

Avots: EUAA

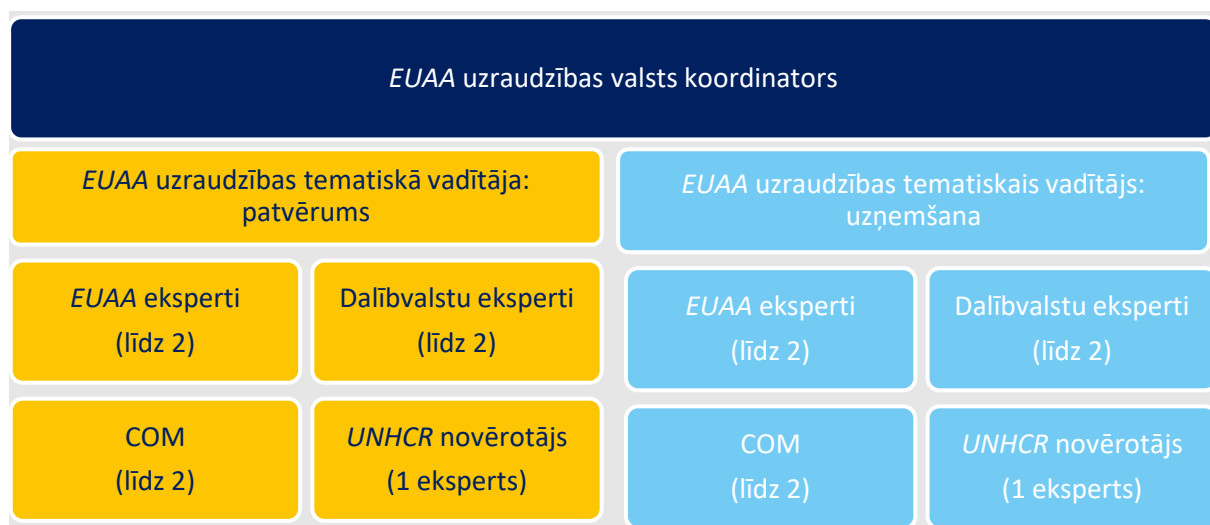
Paredzamais grupas lielums var svārstīties no četriem līdz septiņpadsmit ekspertiem. EUAA var proporcionāli vēl vairāk pielāgot komandas lielumu pēc vajadzības.

¹⁴ Līdzīgi kā dalībvalstu ieguldījums EUAA ziņojumu, rokasgrāmatu un rīku sagatavošanas grupās un patvēruma atbalsta grupās.

Orientējoši ekspertu grupas sastāvs valsts uzraudzības pasākumam var būt šāds:

- trīs līdz septiņi *EUAA* darbinieki, tostarp *EUAA* uzraudzības valsts koordinators un divi tematiskie vadītāji;
- viens līdz četri Komisijas eksperti;
- ne vairāk kā četri dalībvalstu eksperti atkarībā no komandas kopējā lieluma;
- līdz diviem *UNHCR* ekspertiem novērotāja statusā.

4.attēls Orientējoša ekspertu grupas shēma valsts uzraudzības pasākumam

Avots: *EUAA*

EUAA saglabā elastību attiecībā uz uzraudzības ekspertu grupu lielumu, lai palielinātu efektivitāti un samazinātu administratīvo slogu.

EUAA noteiks un pielāgos uzraudzības grupas lielumu atkarībā no katra konkrētā uzraudzības pasākuma vajadzībām un uzdevumiem, uzraugāmās dalībvalsts lieluma un migrācijas plūsmām, tās patvēruma/uzņemšanas sistēmas sarežģītības, kā arī apmeklējuma uz vietas laikā aptveramo objektu skaita.

Ņemot vērā katru gadu plānoto valstu un tematisko pasākumu skaitu, *EUAA* pirms katra pasākuma noteiks ekspertu grupas sastāvu un informēs attiecīgo dalībvalsti. Katrai ekspertu grupai var palīdzēt papildu *EUAA* darbinieki, kas pārbauga loģistiku, sagatavošanos, mutiskās tulkošanas pakalpojumus utt.

Ad hoc uzraudzības pasākums

Iepriekš minētais grupas sastāvs tiks pielāgots atbilstoši īpašajam mērķim atkarībā no *EUAA* vai Komisijas identificētajām nopietnajām bažām, aptverot visas vai daļu no pārskatītajām jomām saskaņā ar objektīvajiem kritērijiem.

Tematiskās uzraudzības pasākums

Ekspertu grupu konkrētam tematiskajam pasākumam koordinē EUAA augstākā līmeņa darbinieks, kas darbojas kā tematiskais koordinators. Turklāt ir paredzams, ka ekspertu grupa tiks veidota šādi:

- trīs līdz seši EUAA darbinieki, tostarp EUAA tematiskās uzraudzības koordinators;
- ne vairāk kā divi Komisijas eksperti;
- ne vairāk kā divi dalībvalstu eksperti;
- līdz vienam UNHCR ekspertam novērotāja statusā.

Indikatīvais grupas lielums ir no četriem līdz deviņiem ekspertiem. EUAA var proporcionāli vēl vairāk pielāgot komandas lielumu pēc vajadzības.

8.1.3 Ekspertu grupas izveidošana

Saskaņā ar EUAA regulas 47. panta 5. punkta p) un q) apakšpunktu izpilddirektors ir atbildīgs par ekspertu grupu izveidošanu uzraudzības mehānisma vajadzībām un par uzraudzības uzsākšanu saskaņā ar 15. panta 2. Punktu, attiecīgi. Turklāt izpilddirektors saskaņā ar iepriekš sniegto indikatīvo struktūru nosaka ekspertu grupu katram uzraudzības pasākumam, norādot:

- EUAA darbinieku skaitu;
- ieceļamo dalībvalstu ekspertu skaitu;
- Komisijas pārstāvju skaitu;
- UNHCR novērotāju skaitu.

Kopējais grupas ekspertu skaits tiks apstiprināts kā daļa no grupas izveides un paziņots uzraugāmajai dalībvalstij.

Dalībvalsts eksperta atsaukšana / dalības atcelšana

Pēc iespējas jāizvairās no dalības atcelšanas, jo īpaši pēc tam, kad ceļojums jau ir noorganizēts. Ekspertu dalības atcelšana tomēr var notikt pamatotu, nopietnu un neparedzētu personisku iemeslu dēļ (piemēram, pēkšņas slimības gadījumā). Par atcelšanu tiks paziņots, nosūtot rakstisku paziņojumu EUAA Uzraudzības nodaļai". Ja iespējams, jāizvairās no eksperta atsaukšanas ar darbu saistītu iemeslu dēļ (piemēram, pēkšņa darba slodzes palielināšanās, svarīga projekta pabeigšana).

Ja dalībvalsts eksperti tiek atsaukti pirms apmeklējuma uz vietas grafika un ceļojuma organizēšanas pabeigšanas, EUAA var meklēt aizstājēju. Dalībvalsts eksperta aizvietošana neesamība neietekmē apmeklējuma uz vietas norisi.

Dalībvalsts ir jāinformē par izmaiņām.

8.1.4 Uzraudzības saraksta izveide

Uzraudzības vajadzībām tiks izveidots dalībvalstu ekspertu saraksts. Uzraudzības saraksts veidos dalībvalstu ekspertu rezervi, kas būs pieejama uzraudzības mehānisma vajadzībām. Šajā sakarā EUAA, apspriežoties ar uzraudzības tīklu (skat. [13.nodaļu Uzraudzības tīkla loma](#)), izstrādās kandidatūras veidlapas paraugu.

Katra dalībvalsts uzraudzības sarakstā var brīvprātīgi iekļaut **ne vairāk kā piecus ekspertus** atbilstoši turpmāk noteiktajiem vispārējiem kritērijiem.

Ja kādā uzraudzības pasākumā ir nepieciešamas īpašas speciālās zināšanas, kas nav dalībvalstu sarakstā iekļautajiem ekspertiem, Aģentūra var publicēt papildu uzaicinājumu piesaistīt ekspertus konkrētajam uzraudzības pasākumam.

Uzaicinājums izvirzīt ekspertus tiek nosūtīts Uzraudzības tīklam. Nominācijas ir spēkā **divus gadus** un var tikt atjaunotas. Dalībvalsts var atsaukt kandidatūru jebkurā laikā, ja kritēriji un/vai eksperta pieejamība vairs nepastāv.

Tiklīdz dalībvalstu eksperti būs iekļauti darba grupā, dalībvalstis atvieglos viņu dalību uzraudzības pasākumos. Dalībvalstīm būtu arī jāveicina Uzraudzības sarakstā iekļauto ekspertu dalība uzraudzības mehānisma vajadzībām nepieciešamajās EUAA apmācībās.

Izpilddirektors nosaka iekšējos noteikumus, procedūras un atbalsta instrumentus, lai pārvaldītu uzraudzības sarakstu.

8.1.5 Vispārējie kritēriji dalībvalstu ekspertu iekļaušanai uzraudzības sarakstā

Dalībvalstu eksperti, kas iekļauti uzraudzības sarakstā, atbilst šādiem kritērijiem, tiem:

1. ir plaša vismaz **trīs gadus ilga** profesionālā pieredze KEPS jomā tādās jomās kā vispārējā koordinācija, plānošana, īstenošana, uzraudzība un ziņošana par intervencēm un/vai projektiem, kas saistīti ar patvēruma procedūru vai uzņemšanas sistēmām, novērtēšanu, procesu pārvaldību, uzņemšanas centra pārvaldību, neaizsargātības novērtēšanu, koordinēšanu ar valsts iestādēm, kvalitātes nodrošināšanu un paraugprakses noteikšanu;
2. ir pierādītas labas zināšanas par piemērojamiem KEPS standartiem (piemēram, zināšanas par KEPS instrumentiem, EUAA praktiskajiem rīkiem utt.);
3. ir atbilstošas angļu valodas kā Aģentūras darba valodas zināšanas;
4. jābūt nodarbinātiem valsts pārvaldē.

Papildus iepriekš minētajiem kritērijiem izpilddirektors var dalībvalstu ekspertiem noteikt citas īpašas prasmes (piemēram, valodu prasmes, dokumentu izstrādes prasmes utt.), ja tas tiek uzskatīts par īpaši noderīgu, lai noteiktu dalību uzraudzības pasākumos.

Valsts uzraudzības koordinatori, izvirzot ekspertus sarakstā, jānodrošina, lai tiktu izpildīti iepriekš minētie kritēriji.

Dalībvalstis cenšas izvirzīt vienādu skaitu ekspertu patvēruma procedūras un uzņemšanas jomā.

8.1.6 Apmācība, atlase un iecelšana ekspertu komandās

Aģentūra nodrošinās, ka eksperti, kas piedalās ekspertu uzraudzības komandās, ir saņēmuši nepieciešamo apmācību, lai viņi varētu piedalīties Aģentūras organizētajos uzraudzības pasākumos. Aģentūra vajadzības gadījumā un pirms vai pēc iecelšanas konkrētajam pasākumam nodrošina ekspertiem apmācību, kas ir specifiska uzraudzības mehānismam.

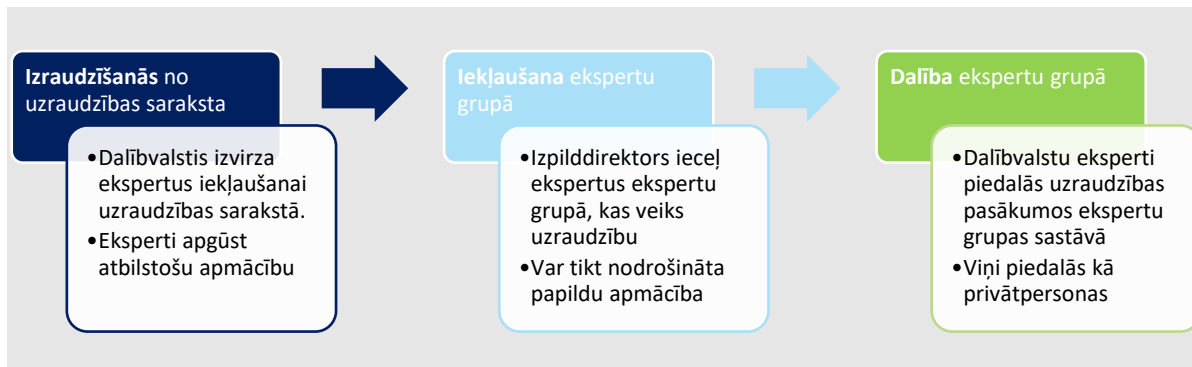
Izpilddirektors nosaka noteikumus un procedūras ekspertu iecelšanai no Aģentūras personāla, dalībvalstu ekspertiem, kā arī Komisijas un UNHCR ekspertiem, kas piedalās ekspertu grupā konkrēta uzraudzības pasākuma veikšanai. Pienācīga uzmanība jāpievērš dzimumu līdzsvaram un taisnīgai ģeogrāfiskai pārstāvībai, kā arī visu dalībvalstu ekspertu līdzsvarotai iecelšanai uzraudzības mehānismā kopumā katrā uzraudzības ciklā. Ja iespējams, to dalībvalstu ekspertus, kuras tiek uzraudzītas attiecīgajā gadā vai nākamā gada pirmajā pusē, var atbrīvot no dalības attiecīgā gada ekspertu grupā.

EUAA un Komisija ir apņēmušās piedalīties uzraudzības pasākumos ar ļoti pieredzējušiem darbiniekiem. Ieceļot viņus par ekspertu grupas dalībniekiem, pienācīgi jāņem vērā darbinieku attiecīgā profesionālā pieredze un zināšanas.

Dalībvalstu eksperti neietilpst ekspertu grupā, kas veic uzraudzību tajā valstī, kurā viņi ir nodarbināti (tostarp darbinieki, kas atrodas bezalgas atvaļinājumā, norīkotie valsts eksperti), un/vai viņu valstspiederības valstī, ja viņiem ir dubultpilsonība vai viņi ir bijušie valstspiederīgie.

Papildus regulārajiem pasākumiem, lai novērstu interešu konfliktus un stiprinātu ekspertu grupas **objektivitāti**, pirms ekspertu grupas loceklis var piedalīties attiecīgās dalībvalsts uzraudzībā, viņam ir jāievēro vismaz trīs gadus ilgu "nogaidīšanas periods" pēc tam, kad viņš ir bijis nodarbināts vai strādājis (tostarp kā īstenošanas partneris vai līgumslēdzējs) pārbaudāmās valsts pārvaldes iestādē un/vai patvēruma jomā (piemēram, NVO vai kā jurists, kas tieši iesaistīts valsts procedūrā utt.) attiecīgajā dalībvalstī, kurā tiek veikta pārbaude. Tāds pats ierobežojums attieksies uz dalībvalstu ekspertiem, kurus EUAA nosūtījusi patvēruma atbalsta grupas sastāvā attiecībā uz nosūtīto dalībvalsti.

5.attēls Shematisks attēlojums procedūrai dalībvalsts ekspertu dalībai ekspertu grupās

Avots: EUAA

8.1.7 Īstenošana

Izpilddirektors izstrādās rīcības kodeksu ekspertu grupām, tostarp jebkāda veida atbalsta personālam (piemēram, tulkiem).

Sīkāka informācija par metodikas īstenošanu attiecībā uz ekspertu grupām jāpieņem ar vienu vai vairākiem izpilddirektora lēmumiem.

8.2 Praktiskie apmeklējuma uz vietas aspekti

8.2.1 Vispārīgi noteikumi apmeklējumu uz vietas organizēšanai

Uzraudzība notiek ciešā sadarbībā ar dalībvalsti, kas atvieglo ikvienu apmeklējumu uz vietas, kas tiek veikts uzraudzības mehānisma nolūkos. *Ad hoc* uzraudzības pasākuma gadījumā, kā paredzēts 15. panta 2. punktā, Aģentūra veic apmeklējumus, par kuriem paziņo īsu brīdi iepriekš.

EUAA pietiekami savlaicīgi informē attiecīgās dalībvalstis par jebkuru šādu apmeklējumu.

Apmeklējumi uz vietas tiek organizēti sadarbībā ar attiecīgo dalībvalsti saskaņā ar ikgadējo uzraudzības programmu (skatīt 11. nodaļu [Uzraudzības programma: struktūra un grupēšanas kritēriji](#)). Aģentūra veic visas nepieciešamās sagatavošanas darbības, lai nodrošinātu efektīvu apmeklējumu uz vietas organizēšanu. Apmeklējuma uz vietas tvērumu nosaka, pamatojoties uz informāciju, kas savākta, gatavojoties uzraudzības pasākumam.

Aģentūra sagatavo apmeklējuma uz vietas **darba kārtības projektu**, kurā ir norādīts:

- apmeklējuma uz vietas ilgums, provizoriskā darbības joma un laika grafiks;
- valsts iestādes, ar kurām jāapspriežas klātienē apmeklējuma laikā dalībvalsts vadītā koordinācijas procesa ietvaros;
- sanāksmes, ko organizēs EUAA/ekspertu grupa ar citām attiecīgajām ieinteresētajām personām;

- apmeklējamo interešu vietu saraksts, piemēram, uzņemšanas objekti¹⁵, aizturēšanas centri, ko izmanto Uzņemšanas nosacījumu direktīvas 8. panta vajadzībām, robežpunkti, reģistrācijas punkti utt., kā arī plānotās darbības. Apspriežoties ar dalībvalsti, ekspertu grupa apmeklējuma uz vietas laikā var lūgt doties un apskatīt papildu vietas, pamatojoties uz informāciju, kas savākta apmeklējuma laikā;
- cik vien iespējams, grupas ekspertu vārdus/uzvārdus.

Par darba kārtības projektu notiks apspriešanās ar attiecīgo dalībvalsti:

- vismaz sešas nedēļas pirms plānotā apmeklējuma uz vietas;
- 72 stundas pirms apmeklējuma, par kuru paziņo īsu brīdi iepriekš.

Uzraugāmā dalībvalsts palīdz ekspertu grupai veikt tās uzdevumus apmeklējuma uz vietas laikā.

Uzraudzības laikā vienmēr ir jāņem vērā **drošības un drošuma jautājumi**, un ir jānodrošina aizsardzības pasākumi. Uzņēmējai dalībvalstij jāinformē grupa par visiem nepieciešamajiem elementiem, kas attiecas uz konkrētiem drošības, drošuma un aizsardzības jautājumiem, kas var rasties apmeklējuma laikā (piemēram, apmeklējums slēgtos uzņemšanas centros), un jāsniedz norādījumi par noteikumiem, kas jāievēro, kā arī par visām nepieciešamajām formalitātēm un/vai iespējamiem ierobežojumiem. EUAA ir atbildīga par ekspertu grupu drošību.

Pēkšņu un iepriekš neparedzētu apstākļu (piemēram, ārkārtas notikumu, dabas katastrofu u. c.) gadījumā apmeklējuma uz vietas programmu var pielāgot attiecīgajām vietām, apspriežoties ar dalībvalsti.

Mutvārdu tulkošana

Ekspertu grupas darba valoda ir angļu valoda.

Lai apmeklētu sanāksmes un/vai papildu interešu vietas, piemēram, uzņemšanas objektus, reģistrācijas centrus utt., ekspertu grupu pavadīs Aģentūras nodrošināti tulki, lai nodrošinātu attiecīgo darbību (piemēram, interviju u. c.). Vajadzības gadījumā mutiskās tulkošanas pakalpojumus nodrošinās EUAA.

Ceļojuma organizācija

Aģentūra koordinē nepieciešamos ceļošanas pasākumus, tostarp iekšējos ceļojumus, kas nepieciešami dalībvalstī (piemēram, ceļošana starp objektiem, kas atrodas dažādos reģionos/ provincēs utt.), un izmitināšanu attiecīgajā dalībvalstī. Ceļa un uzturēšanās izdevumu atlīdzināšana tiks organizēta saskaņā ar "Ekspertu noteikumiem" (skat. attiecīgo nodevumu).

¹⁵ Ja EUAA nav pilna attiecīgās dalībvalsts atrašanās vietu/objektu saraksta, tad, kad tiks uzsākts informācijas vākšanas process, lai noteiktu attiecīgās vietas/objektus, tiks izveidota divpusēja procedūra ar attiecīgo dalībvalsti (skat. 6.1. laika grafiku). Ja dalībvalsts norāda, ka sarakstā var būt nepārvaldāms vietu/objektu skaits, EUAA, apspriežoties ar dalībvalsti, nodrošinās kritērijus atrašanās vietu filtrēšanai.

Sanāksmju telpas

Uzraudzītajai dalībvalstij jānodrošina sanāksmju telpas, kur organizēt sanāksmes ar valsts iestādēm, vai sagatavošanas posmā jānorāda, ja šādas telpas nav pieejamas. Tādā gadījumā EUAA meklēs citus risinājumus.

Sanāksmēm ar citām ieinteresētajām personām Aģentūra uzņemas attiecīgās izmaksas par sanāksmju telpām.

9 Īpašs ārkārtas situācijas plānošanas satvars

EUAA uzraudzības pilnvaru galvenais mērķis ir novērtēt dalībvalstu spēju un gatavību pārvaldīt nesamērīga spiediena situācijas.

Patvēruma procedūras un uzņemšanas sistēmas pastāvīgi ir pakļautas svārstīgam starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju pieplūdumam. Ne tikai pieaugošais pieplūdums, bet arī lejupejošas tendences var radīt nopietnas problēmas patvēruma un uzņemšanas pārvaldes iestādēm. Tāpēc patvēruma un uzņemšanas pārvaldes iestādēm ir jāspēj ātri gan palielināt, gan samazināt resursus un spējas. Jo īpaši samazināšanas procesa laikā pārvaldes iestādēm ir jāspēj saglabāt zināšanas par ļoti sarežģītām procedūrām un jābūt pieejamiem mehānismiem ātrai resursu un spēju palielināšanai gadījumā, ja atkal palielinās pieplūdums.

Turklāt gatavības un ārkārtas situācijas plānošanai ir jāspēj paļauties uz tādu ikdienas procesu efektīvu organizāciju, kas spēj reaģēt uz pārmaiņām un ir mērogojami. Mērogojamība nozīmē, ka process nav viegli apturams, to paplašinot, piemēram, telpu un resursu trūkuma vai ierobežota darba laika vai saskares laika dēļ.

Šo iemeslu dēļ dalībvalstu spēja un gatavība pārvaldīt papildu migrācijas spiediena situācijas patvēruma procedūrās un uzņemšanas sistēmās ir atkarīga ne tikai no labiem ārkārtas situācijas plāniem, bet arī no pārvaldes iestādes ikdienas procesu organizēšanas.

Tāpēc EUAA dalībvalstu spēju un gatavības uzraudzība balstīsies uz diviem pīlāriem: pirmkārt, notiekošo ikdienas procesu spēju, efektivitāti un reaģētspēju un, otrkārt, ārkārtas situācijas plānu esamību un darbību, lai ātri un efektīvi reaģētu uz dažādiem nesamērīga spiediena scenārijiem.

EUAA uzraugot dalībvalstu spēju un gatavību pārvaldīt nesamērīga spiediena situācijas, centīsies nodrošināt atbilstību metodēm un īstenošanas pamatnostādņēm, kas izstrādātas saskaņā ar Migrācijas sagatavotības un krīzes plānu.

Patvēruma un uzņemšanas sistēmu efektivitāte un reaģētspēja

Attiecībā uz procesu kapacitāti, efektivitāti un reaģētspēju uzraudzība saskaņā ar objektīvajiem kritērijiem OVR1, OVR2, OVR3, REC6, REC7 un DUB5 koncentrēsies uz šādiem četriem elementiem.

1. Būtisku **cilvēkresursu pieejamību un kapacitāti patvēruma procedūrās**, proti: reģistrācijas darbinieki (reģistrācijas veikšana un izmitināšana), lietu pārvaldības darbinieki (intervētāji un lēmumu pieņēmēji), Dublinas regulas darbinieki, tulki/tulkotāji un palīgpersonāls, kas nepieciešams intervijas organizēšanai, lēmuma paziņošanai un attiecīgo dokumentu izsniegšanai.
2. Uzņemšanas **vieta un būtisku cilvēkresursu, proti, uzņemšanas darbinieku**, tostarp darbinieku, kas atbild par īpašu uzņemšanas vajadzību identificēšanu, un tulku/tulkotāju, pieejamību un kapacitāti.
3. Esošo procesu efektivitāti, tostarp:
 - procesa efektivitāti, sākot no starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniegšanas reģistrācijas un iesniegšanas, ja šis dalījums ir piemērojams, paša reģistrācijas un iesniegšanas procesa, kā arī, ja piemērojams, atsauci uz Dublinas procedūru;

- pārsūtīšanas procesa efektivitāti no reģistrācijas līdz uzņemšanai uzņemšanas nodaļā (attiecīgā gadījumā);
 - to, cik efektīvs ir identifikācijas, novērtēšanas un reaģēšanas mehānisms pieteikuma iesniedzējam ar īpašām uzņemšanas un procesuālām vajadzībām, tostarp nepavadītiem bērniem;
 - atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procesa efektivitāti un Dublinas pārsūtīšanas procedūras efektīvu īstenošanu;
 - personiskās intervijas plānošanas un veikšanas efektivitāti;
 - lēmumu pieņemšanas procesa efektivitāti un lēmumu pieņemšanas darbplūsmu pārvaldību, tostarp pārsūdzības procedūrās;
 - uzņemšanas vietu piešķiršanas procesa efektivitāti (ieceļošana un izceļošana).
4. Iespējamās neefektivitātes un vājo vietu iekšējo uzraudzību, jo īpaši neizskatīto lietu uzkrāšanos:
- patvēruma procedūrās, kas saistītas ar galvenajiem procedūras posmiem, piemēram, to lietu skaits, kurās vēl nav notikusi personiskā intervija, vai to lietu skaits, kurās ir notikusi intervija, bet lēmums vēl nav pieņemts, un to iemesliem;
 - uzņemšanas sistēmās, kas saistītas ar galvenajiem procesa posmiem, piemēram, materiālo uzņemšanas resursu piešķiršanu vai aizplūdes procesu no uzņemšanas telpām.

Ārkārtas situācijas plānošana

Saskaņā ar objektīvajiem kritērijiem EUAA uzraudzība koncentrēsies uz četriem elementiem, kas saistīti ar ārkārtas situāciju plānošanu dalībvalstīs.

1. **Ārkārtas situācijas plānošanas** esamība saistībā ar patvēruma procedūrām un uzņemšanas sistēmām, jo īpaši to statusu, būtiskajiem elementiem, to elastību un efektivitāti, to korelāciju ar citiem krīzes pārvarēšanas plāniem un attiecīgo darbinieku zināšanas par plāniem, tostarp viņu gatavību tos piemērot. Šajā saistībā EUAA vajadzības gadījumā novērtēs mehānismus un spēju ātri cilvēkresursu un procesu paplašināšanai, kas var ietvert dalībvalstu gatavību lūgt un saņemt EUAA operacionālo un tehnisko palīdzību ārkārtas situācijas plānošanas ietvaros.
 - Mehānismi un plāni, kā vajadzības gadījumā palielināt būtisko cilvēkresursu skaitu, nodrošināt pienācīgu finansējumu, ātras darbā pieņemšanas iespējas un/vai plānus, lai aktivizētu personāla rezerves, ātras un/vai mērķorientētas apmācības programmas, neapdraudot vajadzību pēc atbilstošas apmācības;
 - Ātri iepirkuma mehānismi vai plāni par loģistikas resursu paplašināšanu, kas nepieciešami papildu personāla izvietojumam, un paplašināšanas un/vai ātru iepirkuma mehānismu esamība, un plāni ātri palielināt pieejamo uzņemšanas spēju skaitu, ņemot vērā iespējamās izņēmuma uzņemšanas materiālo nosacījumu nodrošināšanas izmaiņas saskaņā ar RCD (pārstrādātā redakcija) 18. panta 9. punktu un piegāžu krājumus.
2. Ārkārtas situāciju plānošanas un sagatavotības procesa regulāra **pārskatīšana vai testēšana** un vajadzības gadījumā pielāgošana un atjaunināšana.
3. Pārskatīšanas vai pārraudzības mehānismi, lai regulāri novērtētu, vai ir sasniegts izraisītājnotikums, kas atbilst ārkārtas situācijas plāna scenārija aktivizēšanai.
4. **Koordinācijas mehānismi**, lai pārvaldītu, aktivizētu un vadītu ārkārtas situācijas plānu īstenošanu, pamatojoties uz identificētajiem izraisītājnotikumiem.

Ja ārkārtas situācijas plāni vai pasākumi, kas saistīti ar patvērumu un uzņemšanu, atsaucas uz plašāku valsts krīzes pārvarēšanas sistēmu vai ir iekļauti tajā, uzraudzība tiks veikta, neskarot valsts krīzes pārvarēšanas sistēmu.

Praktiski soļi ārkārtas situācijas plānošanas uzraudzībai.

Saskaņā ar *EUAA* regulas 14. panta 6. punktu “Dalībvalstis pēc Aģentūras pieprasījuma sniedz tai informāciju par saviem ārkārtas situācijās plānotajiem pasākumiem, kas ir veicami, lai mazinātu iespējamu nesamērīgu spiedienu uz to patvēruma vai uzņemšanas sistēmām.”

Šajā sakarā *EUAA* var pieprasīt informāciju par spējām un ārkārtas situāciju plāniem vai dalīties ar ārkārtas situācijas plāniem, izmantojot standartizētu anketu.

Apmeklējuma uz vietas laikā ekspertu komandas var:

- Iepazīties ar esošajiem ārkārtas situāciju plāniem uz vietas saskaņā ar visiem dokumentam piemērojamiem klasifikācijas līmeņiem;
- Intervēt ārkārtas situāciju plāna galvenās ieinteresētās personas un struktūrvienības, kas atbild par reaģēšanas krīzes situācijās koordinēšanu valsts līmenī.
- Pēc izvēles, atkarībā no dalībvalsts piekrišanas, veikt teorētisku simulāciju, lai kopā ar galvenajām ieinteresētajām personām valsts līmenī novērtētu ārkārtas situācijas plāna darbību. Galvenajām ieinteresētajām personām tiek piedāvāts konkrēts scenārijs, un tām tiek lūgts formulēt reaģēšanas darbības un konkrētus pasākumus, kas jāveic, lai tās īstenotu. Vingrinājuma beigās dalībnieki novērtē sava reaģēšanas plāna efektivitāti un nosaka iespējamās stiprās un vājās puses, kas jānovērš.

10 Īpaša sistēma *ad hoc* uzraudzībai

Ad hoc uzraudzības vispārējais mērķis, līdzīgi kā valstu uzraudzībai un tematiskajai uzraudzībai, ir apzināt iespējamus trūkumus dalībvalstu patvēruma un uzņemšanas sistēmās un jebkādos jautājumus, kas saistīti ar spēju un gatavību pārvaldīt nesamērīga spiediena situācijas, lai uzlabotu šo sistēmu efektivitāti.

Ad hoc uzraudzības pasākumi tiks uzsākti, ja informācijas analīzes rezultātā radīsies “nopietnas bažas”. Nopietnām bažām jābūt pamatotām ar konkrētu un ticamu informāciju, un trūkumu vai spēju un sagatavotības problēmu iespējamai negatīvai ietekmei uz dalībvalsts patvēruma vai uzņemšanas sistēmas darbību ir jābūt ievērojamai. Tomēr bažas nozīmē, ka attiecīgie trūkumi vai kapacitātes un sagatavotības problēmas nav jāuzskata par konstatētām pirms lēmuma pieņemšanas par uzraudzības uzsākšanu, jo tas ir *ad hoc* uzraudzības apmeklējuma priekšmets.

Pirmkārt, informācijai, uz kuru balstītas bažas, jābūt **konkrētai un uzticamai**. Attiecīgo informāciju EUAA iegūst no analīzes par situāciju patvēruma jomā Savienībā, ko aģentūra veic saskaņā ar tās regulas 5. pantu¹⁶. Tiks ņemti vērā EUAA sadarbības koordinators ziņojumi, “kuri regulāri sniedz ziņojumus izpilddirektoram par patvēruma situāciju attiecīgajā dalībvalstī un tās spēju efektīvi pārvaldīt savas patvēruma un uzņemšanas sistēmas” (7. panta 4. punkta f) apakšpunkts). “Ja [...] minētajos ziņojumos ir izteiktas bažas par vienu vai vairākiem aspektiem, kas ir būtiski attiecīgajai dalībvalstij, izpilddirektors minēto dalībvalsti nekavējoties par to informē. Minētos ziņojumus ņem vērā 14. pantā minētā uzraudzības mehānisma vajadzībām un nosūta attiecīgajai dalībvalstij.” (EUAA regulas 7. panta 4. punkts). Jebkura informācija, kas var radīt nopietnas bažas, tiks novērtēta attiecībā uz tās objektivitāti un, ciktāl iespējams, salīdzināta ar citiem informācijas avotiem, lai nodrošinātu tās precizitāti un atbilstību saskaņā ar informācijas vākšanas un analīzes sistēmu (skatīt [5.nodalu Informācijas vākšanas un analīzes sistēma](#)).

Otrkārt, nepilnības vai jebkuras problēmas ar kapacitāti un sagatavotību iespējamai ietekmei vajadzētu būt nozīmīgai tādā mērā, lai tas varētu būtiski ietekmēt dalībvalsts patvēruma un uzņemšanas sistēmas darbību kopumā.

EUAA ņems vērā visu pieejamo informāciju par darbībām, ko dalībvalsts jau veikusi, lai situāciju labotu.

¹⁶ EUAA regulas 5. panta 1. punkts: “Lai dalībvalstīm savlaicīgi sniegtu uzticamu informāciju un lai identificētu iespējamus riskus dalībvalstu patvēruma un uzņemšanas sistēmās, Aģentūra vāc un analizē informāciju par situāciju patvēruma jomā Savienībā un trešās valstīs, ciktāl tā varētu ietekmēt Savienību, tostarp aktuālo informāciju par migrācijas pamatcēloņiem, migrācijas un bēgļu plūsmām, par nepavadītu nepilngadīgo klātbūtni, par trešo valstu kopējo uzņemšanas kapacitāti un pārmitināšanas vajadzībām, kā arī par iespējamu liela skaita trešo valstu valstspiederīgo ierašanos, kas varētu pakļaut dalībvalstu patvēruma un uzņemšanas sistēmas nesamērīgam spiedienam. Šā punkta pirmajā daļā izklāstītajā nolūkā Aģentūra cieši sadarbojas ar Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru un attiecīgā gadījumā ņem vērā Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras atbilstīgi Regulas (ES) 2019/1896 29. pantam veikto riska analīzi, lai visaugstākajā līmenī nodrošinātu Aģentūras un Robežu un krasta apsardzes aģentūras sniegtās informācijas saskaņotību un konvergenci.”

Pasākumi *ad hoc* uzraudzības uzsākšanai

Ja rodas nopietnas bažas, kuru dēļ ir jāsāk *ad hoc* uzraudzības darbība, EUAA apspriežas ar Komisiju. Saskaņā ar EUAA regulas 15. panta 2. punktu Komisija var arī pieprasīt *ad hoc* uzraudzības pasākumu, ko uzsāk Aģentūra.

EUAA izpilddirektors ir atbildīgs par *ad hoc* uzraudzības pasākumu uzsākšanu. Dalībvalsts pēc iespējas drīz tiks informēta, ka, pamatojoties uz nopietnām bažām, tiek uzsākts *ad hoc* uzraudzības pasākums. Šī informācija ietvers faktu, ja uzraudzību uzsāk pēc EUAA iniciatīvas vai pēc Komisijas pieprasījuma, iemeslus, kāpēc uzraudzība tiek sākota, un KEPS aspektus, kas būs *ad hoc* uzraudzības pasākuma priekšmets un kas noteiks šā pasākuma darbības jomu. Paziņojumi tiks adresēti valsts uzraudzības koordinātoram, kopiju nosūtot attiecīgajam EUAA valdes loceklim un viņu aizstājējiem.

EUAA var veikt apmeklējumiem, par kuriem paziņo īsu brīdi iepriekš, lai atbalstītu *ad hoc* uzraudzības uzdevumu. Dalībvalsts tiks informēta 72 stundas pirms uzraudzības apmeklējuma, par kuru paziņo īsu brīdi iepriekš. Pirms apmeklējuma tiks plānota tikšanās ar valsts uzraudzības koordinātoru un atbildīgajām iestādēm.

Lai atbalstītu *ad hoc* uzraudzību, EUAA var nosūtīt attiecīgajai dalībvalstij konkrētu jautājumu sarakstu. Atbilžu sniegšanas termiņš uz jautājumiem būs pietiekami ilgs, lai dalībvalsts varētu pamatoti sniegt atbildes.

Pēc apmeklējuma uz vietas dalībvalstīm tiks dota iespēja noteiktā termiņā sniegt papildu informāciju par visiem neatrisinātajiem jautājumiem.

Īpaši praktiski pasākumi, kas piemērojami *ad hoc* uzraudzības pasākumiem

Aģentūra veic apmeklējumus, par kuriem brīdina īsu brīdi iepriekš, lai veiktu *ad hoc* uzraudzību. *Ad hoc* uzraudzības pasākumi nav iekļauti daudzgadu vai gada programmās un tiek veikti papildus minētajiem pasākumiem.

Kā aprakstīts iepriekš, izpilddirektors par to paziņo attiecīgajai dalībvalstij un ne vēlāk kā 72 stundas iepriekš. Iepriekšējs paziņojums ir jānosūta rakstveidā (**pa e-pastu**) valsts uzraudzības koordinātoram **un aizstājējam** un attiecīgajam valdes loceklim **un aizstājējam**, un aģentūrai nekavējoties jāpārliedz, ka informācija ir saņemta.

Ņemot vērā apmeklējuma steidzamību, detalizētas darba kārtības izstrāde ir vienīgi Aģentūras kompetencē. Kolīdz dalībvalstij ir paziņots, Aģentūra apspriedīsies ar attiecīgo dalībvalsti par grafiku un detalizētu programmu un ņems vērā visus dalībvalsts apsvērumus šajā sakarā.

Līdz ar to loģistikas slogs gulstas uz Aģentūru, kura uzņemas visu nepieciešamo pasākumu koordinēšanu un kurai jānodrošina kvalificēta(-u) tulka(-u) pieejamība ekspertu grupas atbalstam.

Kopumā sagatavošanās apmeklējumiem, par kuriem paziņo īsu brīdi iepriekš, un to īstenošana atšķiras no regulārajiem apmeklējumiem uz vietas, jo

- procedūras uzsākšanas posms var būt ļoti īss;
- detalizēti ekspertu komandas uzdevumi un pamatinformācija ir pieejama ekspertu komandai īsu brīdi iepriekš (sagatavošanās sanāksmes), un
- informācijas vākšana ir pielāgota. Šajā saistībā uzraudzības anketu var iesniegt attiecīgajai dalībvalstij ar īsāku termiņu vai izlaist. Tomēr pēc apmeklējuma dalībvalsts vajadzības gadījumā var sniegt papildu informāciju un/vai atbildes.

Apmeklējums uz vietas, par kuru brīdina īsu brīdi iepriekš, prasa lielu elastību un pielāgošanās spēju no ekspertu grupas un attiecīgās dalībvalsts puses. Ekspertu grupa tiek izveidota saskaņā ar vispārīgajiem noteikumiem par ekspertiem, bet sīkāka informācija par apmeklējumu būs pieejama tikai pēc tam, kad attiecīgā dalībvalsts būs informēta.

11 Uzraudzības programma: struktūra un grupēšanas kritēriji

Saskaņā ar EUAA regulas 15. panta 1. punktu “balstoties uz izpilddirektora priekšlikumu un apspriežoties ar Komisiju, valde pieņem programmu 14. pantā minētā uzraudzības mehānisma nolūkiem (“uzraudzības programma”).

Lai nodrošinātu pārredzamību un prognozējamību, KEPS operacionālās un tehniskās piemērošanas uzraudzības mehānisma pamatā ir **piecu gadu uzraudzības cikls** (turpmāk “uzraudzības cikls”), kas noteikts daudzgadu uzraudzības programmā, kuru papildina gada uzraudzības programma par katru no pieciem kalendārajiem gadiem.

Daudzgadu uzraudzības programmā nosaka:

- to dalībvalstu provizorisko grafiku, kuras jāuzrauga saskaņā ar EUAA regulas 15. panta 1. punkta a) apakšpunktu (valsts uzraudzība) katrā no pieciem uzraudzības cikla gadiem. Katru dalībvalsti novērtē vismaz reizi piecos gados. Valsts uzraudzības pasākumu precīzu secību un grafiku konkrētā gadā noteiks gada uzraudzības programmā;
- provizorisko tematisko uzraudzības pasākumu skaitu par KEPS tematisko vai specifisko aspektu īstenošanu visās dalībvalstīs saskaņā ar regulu un ciktāl tos var prognozēt. Precīzs tematisko uzraudzības pasākumu skaits un tēmas tiks noteikti gada uzraudzības programmā.

Gada uzraudzības programmā savukārt apstiprina:

- dalībvalstis, kurās nākamajā gadā veiks valsts uzraudzību, kā arī attiecīgo apmeklējumu uz vietas secību un provizorisko grafiku sadarbībā ar dalībvalstīm, un
- precīzu tematisko uzraudzības pasākumu skaitu un tēmas kopā ar provizorisko laika grafiku.

Gada uzraudzības programmu pieņem EUAA valde līdz iepriekšējā gada 30. jūnijam.

*Nepārvaramas varas*¹⁷ apstākļu gadījumā, pielāgojumus programmā veic, vienojoties ar attiecīgajām dalībvalstīm, un valdei nav atkārtoti jāpieņem atjauninātā programma. Aģentūra par to attiecīgi informē valdi.

¹⁷ “Nepārvarama vara” attiecas uz apstākļiem, kas rodas ārpus Aģentūras un dalībvalstu kontroles saskaņā ar ES tiesību aktiem un EST judikatūru. Spriedumā *Busseni* lietā Tiesa definēja *force majeure* kā “neparastus apstākļus, kas padara neiespējamu attiecīgās darbības veikšanu. Lai gan tas neparedz absolūtu neiespējamību, tomēr tas prasa neparastas grūtības, kas nav atkarīgas no attiecīgās personas gribas un ir acīmredzami neizbēgamas, pat ja tiek ievērota pienācīga piesardzība”. Tiesas (otrā palāta) 1984. gada 9. februāra spriedums. *Acciaierie e Ferriere Busseni SpA* / Eiropas Kopienų Komisija. Lieta 284/82. Eiropas Tiesas ziņojumi 1984–00557, ECLI identifikators: ECLI:EU:C:1984:47.

11.1 Valsts uzraudzība: dalībvalstu grupēšana

Lai noteiktu secību, kādā dalībvalstis tiks uzraudzītas valstu uzraudzības vajadzībām, tiks ievērota secība, kādā dalībvalstis pilda ES Padomes prezidentūras pienākumus, kā noteikts [Padomes 2016. gada 26. jūlija Lēmumā \(ES\) 2016/1316](#).

Šajā sakarā valsts uzraudzības provizorisks piecu gadu cikls ir formulēts šādi:

Attēls 6. Shematisks dalībvalstu grupēšanas attēlojums valstu uzraudzībai

1. gads	2. gads	3. gads	4. gads	5. gads
Nīderlande	Austrija	Portugāle	Spānija	Lietuva
Slovākija	Rumānija	Slovēnija	Beļģija	Grieķija
Malta	Somija	Francija	Ungārija	Itālija
Igaunija	Horvātija	Čehija	Polija	Latvija
Bulgārija	Vācija	Zviedrija	Kipra	Luksemburga
			Īrija	

Avots: EUAA

Iepriekš izklāstītajā grafikā ir norādīts valsts uzraudzības pasākumu secība un laika grafiks. Nelielas izmaiņas var rasties atkarībā no tā, kurā dalībvalstī tiks veikta izmēģinājuma uzraudzība, dienesta vajadzībām un faktiskās īstenošanas gaitas.

Precīza kārtība un grafiks apmeklējumiem uz vietas saistībā ar valsts uzraudzības pasākumiem konkrētā gadā tiks noteikti ikgadējā uzraudzības programmā.

EUAA centīsies izvairīties no valstu uzraudzības pasākumu plānošanas, lai tas nenotiktu vienlaikus ar attiecīgās dalībvalsts sešu mēnešu ES Padomes prezidentūru. Plānojot apmeklējumu uz vietas, EUAA iespēju robežās un pilnībā ievērojot 5 gadu cikla noteikumu, ņems vērā arī dalībvalsts dalību ES Padomes “prezidentūras trio”.

11.2 Tematiskā uzraudzība: ikgadējā tematiskā uzraudzības programma

Uzraudzības mehānisma vajadzībām tematiskā uzraudzība ļauj uzraudzīt KEPS tematiskos vai konkrētos aspektus attiecībā uz visām dalībvalstīm.

Tematiskās uzraudzības organizēšana ir noteikta gada uzraudzības programmā līdz tā gada 30. jūnijam, kas ir pirms gada, uz kuru programma attiecas, norādot tematiskās uzraudzības pasākuma(-u) fokusu.

Tematiskā uzraudzība tiek uzsākta, pamatojoties uz izpilddirektora priekšlikumu un apspriežoties ar Komisiju. Šis priekšlikums tiks sagatavots, ņemot vērā pieejamos resursus, kā arī iepriekš noteiktās vajadzības šādai uzraudzībai visās dalībvalstīs. Uzraudzības tīkls var vērst Aģentūras uzmanību uz jautājumu, kas ir īpaši aktuāls tematiskajai uzraudzībai.

Lai izvairītos no dublēšanās, tematiskā uzraudzība pēc iespējas tiks integrēta valsts uzraudzībā, lai dalībvalstis tiktu uzraudzītas attiecīgajā gadā.

11.3 *Ad hoc* uzraudzība

***Ad hoc* uzraudzība** nav pakļauta plānošanai, kā arī nav atkarīga arī no citiem uzraudzības pasākumiem (tematiskā un/vai valsts uzraudzība), kas tiek organizēti tajā pašā periodā.

12 Personas datu aizsardzība uzraudzības mehānisma vajadzībām

Saskaņā ar EUAA regulas 30. pantu jebkāda personas datu apstrāde, ko veic Aģentūra, notiek saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1725. Pēdējais attiecas arī uz uzraudzības mehānismu. Attiecīgie pienākumi attiecībā uz datu aizsardzības saistību izpildi katrā uzraudzības procesa posmā, kurā tiks apstrādāti personas dati, pēc vajadzības tiks sīki izklāstīti kopā ar dalībvalstīm uzraudzības tīkla kontekstā.

13 Uzraudzības tīkla loma

Uzraudzības mehānisms tiek īstenots, apspriežoties ar dalībvalstīm.

EUAA Uzraudzības tīkls (MoNet) ir valstu uzraudzības koordinātoru un to pārstāvju tīkls. *MoNet* ir forums, kas paredzēts, lai atbalstītu uzraudzības mehānisma īstenošanu, regulāri apmainītos ar atsauksmēm un mācītos no uzraudzības mehānisma īstenošanas pieredzes. Ar *MoNet* apspriedīsies arī, pārskatot metodikas īstenošanas tehniskos aspektus, lai uzlabotu uzraudzības procesus un veicinātu to vienādu piemērošanu.

Tīklā ietilpst:

- *EUAA* personāls;
- galvenais nacionālais uzraudzības koordinators attiecīgajās dalībvalstīs, kurām ir saistoša *EUAA* regula, un viņa aizstājējs;
- Komisija;
- novērotāja statusā –*UNHCR*.

Sīkāka informācija par darbu, darbību un lomu ir sniegta *EUAA* izstrādātajos darba uzdevumos.

14 Uzraudzības metodikas pārskatīšana

Šajā dokumentā izklāstīto kopējo metodiku nākotnē var uzlabot un pielāgot izmaiņām tiesiskajā regulējumā. Visus metodikas grozījumus vai izmaiņas nosaka EUAA valde, pamatojoties uz izpilddirektora priekšlikumu un apspriežoties ar Komisiju.

Ir paredzēta periodiska, uz cikliem balstīta pārskatīšana, lai īstenotu attiecīgas izmaiņas pirms jaunā uzraudzības cikla.